

TEC-talen en niet-TEC-talen: wat is het technische verschil?

Over transitieve, intransitieve, onaccusatieve en passieve expletiefconstructies in Germaanse talen.

Type werk: Scriptie
Opleiding: Taalwetenschap
Faculteit: Letteren
Instelling: Universiteit Utrecht

Begeleiders: Dr. E. G. Ruys
Prof. Dr. E. J. Reuland

Student: A. A. T. van Zoelen

<u>Inhoudsopgave</u>		pag. ii.
<u>Inleiding</u>		pag. iv.
<u>Hoofdstuk 1</u>		
1.0		pag. 1
1.1	<i>Het framework</i>	pag. 1
1.2	<i>Spec-TP-parameter</i>	pag. 4
	<i>Evidentie</i>	pag. 7
	<i>Enkele gevolgtrekkingen</i>	pag. 11
1.3	<i>Split-IP-parameter</i>	pag. 12
	<i>Evidentie</i>	pag. 14
	<i>Enkele gevolgtrekkingen</i>	pag. 18
1.4	<i>Pied-Piping-parameter</i>	pag. 19
	<i>Evidentie</i>	pag. 21
	<i>Enkele gevolgtrekkingen</i>	pag. 23
1.5	<i>Resumerende opmerkingen</i>	pag. 24
<u>Hoofdstuk 2</u>		
2.0		pag. 26
2.1	<i>FL – de grondslagen</i>	pag. 26
	<i>FL – de techniek</i>	pag. 27
	<i>Complexiteit – F_L, LA en C_{HL}</i>	pag. 28
	<i>Complexiteit – derivation by phase</i>	pag. 30
	<i>Derivation by Phase over object shift</i>	pag. 32

2.2	<i>De derivatie</i>	pag. 34
	<i>Enkele kanttekeningen – algemeen</i>	pag. 38
	<i>Enkele kanttekeningen – OS-theorie</i>	pag. 41

2.3	<i>Resumerende opmerkingen</i>	pag. 43
-----	--------------------------------	---------

Hoofdstuk 3

3.0		pag. 44
-----	--	---------

3.1	<i>TECs, OS en verb raising: evidentie</i>	pag. 44
-----	--	---------

	<i>TECs, OS en verb raising: aannames</i>	pag. 45
--	---	---------

	<i>Subjectraising: evidentie</i>	pag. 47
--	----------------------------------	---------

	<i>Subjectraising: aannames</i>	pag. 48
--	---------------------------------	---------

	<i>Definiteness: evidentie</i>	pag. 50
--	--------------------------------	---------

	<i>Definiteness: aannames</i>	pag. 51
--	-------------------------------	---------

	<i>Specificity</i>	pag. 52
--	--------------------	---------

	<i>Specificity in argumentketens</i>	pag. 55
--	--------------------------------------	---------

3.2	<i>Uitwerking aannames</i>	pag. 57
-----	----------------------------	---------

3.3	<i>Concluderende opmerkingen</i>	pag. 61
-----	----------------------------------	---------

	<i>Laatste opmerkingen</i>	pag. 61
--	----------------------------	---------

<u>Referenties</u>		pag. 63
---------------------------	--	---------

<u>Bijlage I</u>		pag. 64
-------------------------	--	---------

Inleiding

De zogenaamde *transitieve expletieve constructies* (TECs) vormen een categorie die in een select aantal (Germaanse) talen voorkomt en daarbuiten niet. We spreken in het vervolg van TEC-talen en van niet-TEC-talen. In feite zijn het in de laatste groep zowel de transitieve als de intransitieve constructies die zich niet met een expletief laten combineren. De onaccusatieve en de passieve constructies, die uit syntactisch oogpunt tot één groep gerekend kunnen worden, staan dit wel toe, zowel in TEC-talen als in niet-TEC-talen. Intussen komen transitieve, intransitieve, onaccusatieve en passieve constructies zonder expletief in vele soorten en maten voor in beide categorieën.

In deze scriptie komt de vraag aan de orde wat TEC-talen en niet-TEC-talen technisch gesproken van elkaar onderscheidt. Uit de literatuur komt naar voren dat de tegenstelling niet alleen bestaat in het feit dat de eerste categorie TECs toestaat en de tweede niet. Iets dat samenvalt met het +/-TEC-onderscheid is het +/-*object shift*-onderscheid. Object shift (OS) is in TEC-talen een optie maar is in niet-TEC-talen onmogelijk. Het tweede dat in de literatuur opduikt is +/-*verb raising*. In TEC-talen is altijd sprake van verb raising, in niet-TEC-talen niet.

Nu stuit een theoretische benadering van deze puzzel onvermijdelijk op de rol die *definiteness* speelt bij expletieve constructies in het algemeen. In expletieve constructies kan het 'associate' namelijk alleen indefinit zijn. Verder zijn er feiten met betrekking tot *specificity* waar een theorie over TECs niet omheen kan.

Het uitgangspunt in deze scriptie betreft dus een complex van parameters die parallel lopen. In het eerste hoofdstuk wordt een selectie uit de literatuur besproken waarin deze parallellie naar voren komt. Achtereenvolgens wordt een drietal verschillende theoretische benaderingen in drie delen besproken, namelijk in een weergave van de theorie, in een weergave van de genoemde evidentie en in een kritische bespreking van de theorie.

Het tweede hoofdstuk vormt een bespreking van het framework dat door Noam Chomsky uiteen is gezet in *Minimalist Inquiries* (1998) en *Derivation by Phase* (1999). Dit framework zal het kader zijn waarbinnen (een aanzet tot) theorievorming zal plaatsvinden. De eerste paragraaf van hoofdstuk 2 vormt een weergave van Chomsky's aannames. De tweede paragraaf vormt een, nog tamelijk abstracte, uitwerking hiervan. In de derde paragraaf wordt aangegeven hoe de oude theorievorming zich in het 'nieuwe' framework gedraagt en welke openingen het nieuwe framework biedt met betrekking tot definit- en specifiekeffecten.

In het derde hoofdstuk wordt binnen het kader van *Minimalist Inquiries* en *Derivation by Phase* een aantal aannames gedaan om de hierboven geschetste puzzel terug te brengen tot een verb-raisingparameter. Dan volgen er nog enkele slotopmerkingen en een bijlage waarin de oorspronkelijke nummering wordt vermeld van data afkomstig uit geraadpleegde literatuur.

Hoofdstuk 1

1.0

Dit hoofdstuk vormt een bespreking van enkele belangrijke bijdragen aan de theorievorming met betrekking tot transitieve expletiefconstructies (TECs). Bobaljik&Jonas (1996) en Bobaljik&Thrainsson (1998) zullen met name aan de orde komen. In het verlengde van deze lijn zal ook de benadering van Koster en Zwart (2000) worden toegelicht.

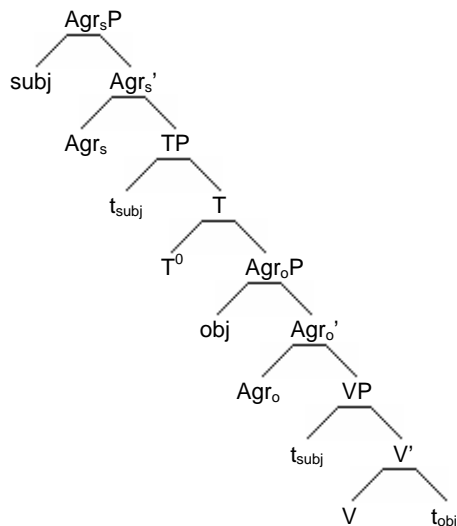
De eerste paragraaf hieronder is een bespreking van het framework waar de auteurs vanuit gaan. De drie paragrafen daarna gaan achtereenvolgens in op de genoemde literatuur. Deze paragrafen bevatten ten eerste een uiteenzetting van de theoretische benadering, ten tweede een overzicht van de data waarop de auteurs zich baseren, en ten derde een kritische bespreking van de benadering. De vijfde paragraaf, tot slot, bevat samenvattende en concluderende opmerkingen.

1.1

Het framework

In de bovengenoemde literatuur opereert men binnen het framework van Chomsky (1993). Bobaljik&Jonas (1996), die in de volgende paragraaf aan de orde zullen komen, bespreken de voor hen relevante karakteristieken van dit framework. De andere literatuur die besproken zal worden volgen grotendeels dit spoor. Hieronder wil ik een aantal kernbegrippen toelichten.

De figuur hieronder toont de syntactische basisstructuur die Bobaljik en Jonas aan Chomsky (1993) ontleenen. De boomstructuur laat zien dat het object en het subject beide basisgegenereerd zijn in de VP, het object als complement van de V en het subject als specificerder van de VP. Beide worden in de loop van de derivatie verplaatst, en wel om redenen van *casuschecking*. Checking van casusfeatures dient, volgens de versie die Bobaljik en Jonas aanhangen, de vorm van *spec-headagreement* te hebben. Het subject en het object moeten dus naar een positie verplaatsen waarin ze hun casusfeatures spec-head kunnen checken tegen een beschikbaar hoofd. Voor het subject en het object zijn dat respectievelijk Agr_s en Agr_o , waarbij het subject onderweg overigens checking pleegt tegen T. De objectsketen die door movement tot stand komt is: $\langle obj, t_{obj} \rangle$. De subjectsketen is: $\langle subj, t_{subj}, t_{subj} \rangle$.

Een mogelijke vraag is hier waarom het object naar spec-Agr_o gaat en niet naar spec-Agr_s. Beide posities komen immers in aanmerking voor agreement. Het antwoord is *shortest movement*. De definitie van Bobaljik en Jonas is hieronder weergegeven.

Shortest Movement (Economy)

The target of movement must be no farther than the first appropriate landing site, where *appropriate* includes the following:

- a. a head position for head movement (cf. the Head Movement Constraint (HMC); Travis 1984)
- b. an A-position for A-movement
- c. an A-bar-position for A-bar-movement

Door deze conditie zal het object niet naar spec-Agr_s verplaatsen maar naar spec-Agr_o, want dat is de eerste 'beschikbare landingsplaats' vanaf de basispositie van het object.

Het verschijnsel *verb raising* is in de boomstructuur hierboven achterwege gelaten. De theorie zegt echter dat de V adjungeert aan Agr_o, dat Agr_o adjungeert aan T en dat T adjungeert aan Agr_s. De ketens die dat oplevert zijn achtereenvolgens:

- i. <V, t_v>
- ii. <Agr_o, t_{Agr_o}>
- iii. <T, t_T>.

Door vorming van de V-keten ontstaat een complexe Agr_o. Vervolgens ontstaat er door vorming van de Agr_o-keten een complexe T. Tenslotte ontstaat er dan door vorming van de T-keten een complexe Agr_s.

Agr_o : $[V, Agr_o]_{Agr_o}$
 T : $[[V, Agr_o]_{Agr_o}, T]_T$
 Agr_s : $[[[[V, Agr_o]_{Agr_o}, T]_T, Agr_s]_{Agr_s}$

Verplaatsing is een zaak van feature checking. De functionele hoofden Agr_o , T en Agr_s dragen zowel N-features als V-features. De eerste categorie wordt gecheckt door NPs, de tweede categorie door de V of een complex hoofd waarvan de V deel uitmaakt.

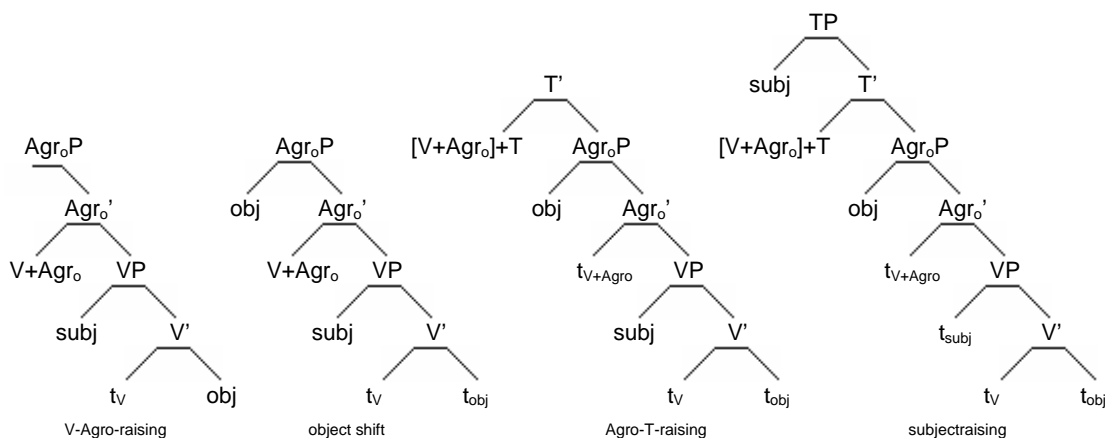
Een verbindende schakel tussen hoofdverplaatsing en argumentverplaatsing is *equidistantie*. De definitie uit Chomsky (1993) is hieronder weergegeven:

Equidistantie

If α , β are in the same minimal domain, they are equidistant from γ

Raising van het object naar spec- Agr_o voldoet alleen aan shortest movement wanneer de potentiële landingsplaats die hierbij gepasseerd wordt, namelijk spec-V, equidistant is met spec- Agr_o ten opzichte van de basispositie van het verplaatsende object. En dat is alleen het geval wanneer de V tevoren is geadjungeerd aan Agr_o .

Deze geschiedenis herhaalt zich bij de verplaatsing van het subject naar spec-T. Het subject passeert bij verplaatsing naar spec-T een potentiële landingsplaats, namelijk spec- Agr_o . Dat wordt echter door shortest movement alleen toegestaan wanneer Agr_o tevoren is geadjungeerd aan T, waardoor spec-T en spec- Agr_o equidistant zijn geworden ten opzichte van spec-V. De structuren hieronder geven de opeenvolgende stadia van een convergerende derivatie weer.

Chomsky (1993) gaat er vanuit dat verplaatsing *overt* of *covert* kan plaatsvinden. Overt verplaatsing wordt veroorzaakt door checking van sterke features, covert verplaatsing door checking van zwakke features. Het eerste gebeurt op *S-structuur*, het tweede op LF. De S-structuur in de traditionele zin van het woord (i.e. overeenkomstig Chomsky (1981)) bestaat niet meer. De term S-structuur is nu nog slechts een *short-hand to refer to the point in the derivation that feeds the phonological interface*, naar de formulering van Bobaljik en Jonas.

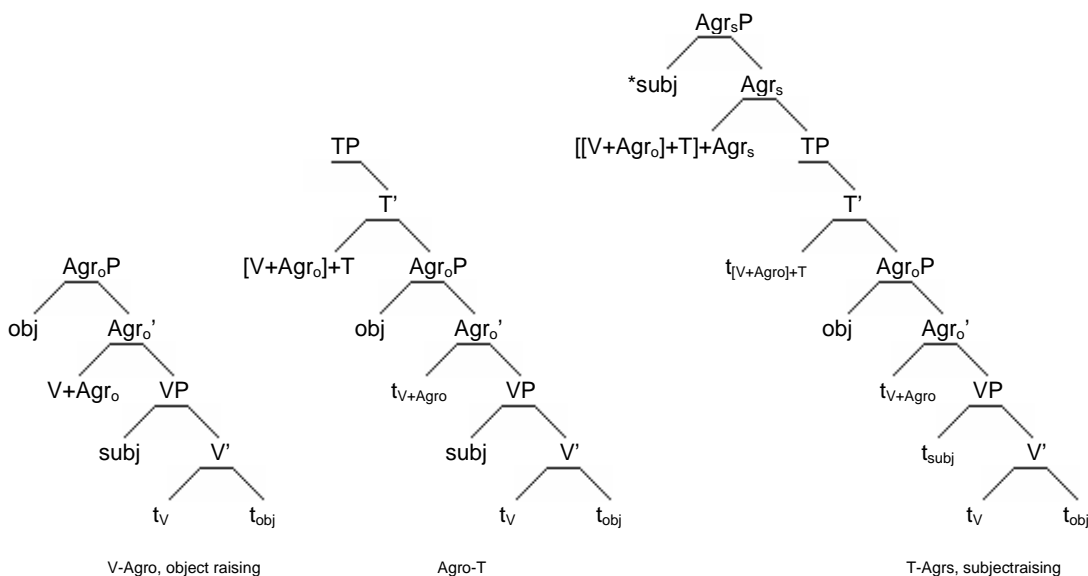
1.2

Spec-TP-parameter

Binnen het hierboven geschetste kader doen Bobaljik en Jonas de aanname dat spec-posities pas *geli-censeerd* worden als ze het doelwit zijn van verplaatsing. Zo `bestaat'spec-Agr_o pas op het moment dat het object feature checking pleegt tegen Agr_o.

Uitgaande van deze aanname is de beschikbaarheid van spec-T op S-structuur om twee redenen van belang. De eerste reden is dat een derivatie waarin OS heeft plaatsgevonden crasht als spec-T niet beschikbaar is op S-structuur. Wanneer namelijk het object is verplaatst vanuit het complement van de V naar spec-Agr_o, dan wordt vanaf dat moment spec-Agr_o meegeteld bij het bepalen van equidistantie. Wanneer vervolgens het subject vanuit spec-V naar spec-T verplaatst, dan moeten spec-T en spec-Agr_o equidistant zijn ten opzichte van spec-V. Dat is alleen het geval wanneer het V+Agr_o-complex is geadjungeerd aan T. Het verloop van een dergelijke derivatie is in de vorige paragraaf al weergegeven in vier boomstructuren.

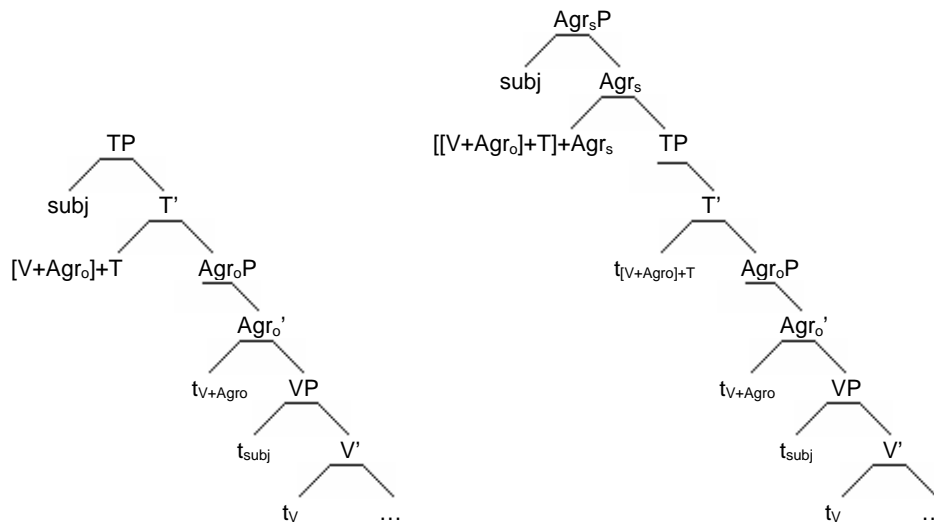
Wanneer echter spec-T niet beschikbaar is, dan is het subject genoopt vanuit spec-V naar spec-Agr_s te verplaatsen. Dat betekent dat spec-Agr_s en spec-Agr_o equidistant moeten zijn ten opzichte van spec-V. Die situatie is echter uitgesloten. Want dan zou de complexe Agr_o in één beweging naar Agr_s moeten verplaatsen. Maar dat wordt verboden door de conditie *shortest movement*. Het Agr_o-complex is dus verplicht te ad-jungeren aan T. Pas in een volgend stadium wordt de keten met Agr_s gelegd. Een keten die spec-Agr_o en spec-Agr_s equidistant maakt is dus uitgesloten.

Is OS daarentegen niet aan de orde, dan wordt spec-Agr_o niet als potentiële landingsplaats aangemerkt. In dat geval kan het subject vanuit spec-V naar spec-T verplaatsen zonder dat *shortest movement* in het geding is. Er worden dan immers geen potentiële landingsplaatsen gepasseerd. Is spec-T niet beschikbaar,

dan is het subject niettemin vrij om naar spec-Agr_s te verplaatsen. Het subject pleegt in dat geval checking tegen het complexe hoofd T+Agr_s. Een beschikbare spec-T levert de linkerderivatie hieronder op, een niet beschikbare spec-T de rechter. Beide convergeren.

De tweede reden voor het belang van spec-T is dat TECs niet mogelijk zijn als spec-T niet beschikbaar is. De toelichting kan ditmaal korter zijn. Een TEC bevat naast een subject ook een expletief. Het subject is volgens de auteurs verplicht de VP te verlaten, om redenen die zodadelijk aan de orde komen. Uit werk van Diesing (1990, 1992) blijkt dat er twee subjectsposities moeten zijn. Bobaljik en Jonas nemen deze observatie over, met dien verstande dat het om spec-T en spec-Agr_s gaat. Wanneer spec-T echter niet beschikbaar is, gaat het subject naar spec-Agr_s en is er geen ruimte over voor een expletief.

Het bovenstaande betoog resulteert in de zogeheten spec-TP-parameter:

The [spec, TP] parameter.

Some Languages license [spec, TP]; others do not.

Deze parameter is in feite een technische uitwerking van *Bures'Correlation* (1992)¹, die het verband legt tussen de distributie van TECs en van OS. Zonder spec-T kunnen ze beide niet (overt), met spec-T wel.

Intussen is het in deze benadering wel van belang dat er een theoretische basis komt voor de observatie dat het subject in TECs VP-extern is. Want daar gaat de spec-TP-parameter impliciet vanuit. Als het subject de VP niet uit hoeft, is het verband tussen OS en TECs zoals de spec-TP-parameter dat legt verdwenen. Dat talen die op S-structuur geen spec-T licenseren ook geen OS toestaan, staat of valt immers met de verplaatsing van het subject. Blijft het subject in situ, dan kan het object shifting vertonen of niet, maar dat is dan niet van invloed op de mogelijkheid van TECs.

¹ In de weergave van Bobaljik&Jonas (1996): 'Within Germanic, the languages that allow NP OS are those languages that also allow TECs.'

De auteurs melden het volgende. Evenals alle andere spec-posities is spec-T een positie die gelicenseerd wordt op het moment dat er een constituent wil landen. Het onderscheid met andere spec-posities is echter dat spec-T in sommige talen nooit gelicenseerd kan worden op S-structuur.

Nu wordt subjectraising beschouwd als het effect van een sterk N-feature op T. Wanneer het een taal betreft waarin spec-T gelicenseerd kan worden, zijn er twee mogelijkheden voor checking. De eerste is dat het subject overt naar spec-T verplaatst, alwaar het N-feature op T gecheckt wordt. De tweede is dat T overt adjugeert aan Agr_s, waarna het subject overt verplaatst naar spec-Agr_s om daar het N-feature te checken tegen het complexe hoofd waarvan T deel uitmaakt. Beide opties zijn weergegeven in de boomstructuren hierboven. Wanneer het echter een taal betreft waarin spec-T niet gelicenseerd kan worden, dan rest alleen de tweede mogelijkheid. In alle gevallen moet het sterke N-feature overt gecheckt worden. Eenmaal overt gecheckt is een feature op LF verdwenen. Het komt dus per saldo nooit voor dat spec-T op LF gelicenseerd wordt. Hieruit volgt weer dat het subject van een transitieve zin altijd op S-structuur moet verplaatsen. Op LF is er immers geen landingsplaats.

Tot zover Bobaljik en Jonas. Mijn indruk is dat ze in feite niets anders zeggen dan: het subject moet de VP uit om een N-feature (spec-head) op T te checken en dat moet overt gebeuren omdat het N-feature sterk is. Nu subjectraising verplicht is en OS optioneel, blijven er twee mogelijke situaties over. In de eerste situatie verplaatst het object overt en vervolgens verplaatst het subject eveneens overt. In de tweede situatie verplaatst eerst het subject overt en daarna het object covert. Het eerste is echter alleen mogelijk in talen die spec-T licenseren op S-structuur. Het tweede is in alle talen mogelijk.

Behalve een verband tussen OS en TECs is er ook een verband tussen verb raising en TECs. In de vorige paragraaf is al gebleken dat overte V-T-raising noodzakelijk vooraf gaat aan de licensering van spec-T als argumentpositie. De theoretische onderbouwing hiervan is dat een subject casuschecking kan plegen in spec-T wanneer T een volledige set L-features heeft. Die volledige set L-features heeft T echter alleen wanneer ze via verb raising zijn overgedragen door de V.

Een andere mogelijkheid is dat het subject onafhankelijk checking pleegt, dus los van V-Agr_o-T-raising. In dat geval adjugeert de niet-complexe T aan Agr_s, waarna het subject checking pleegt in spec-Agr_s. Deze mogelijkheid bestaat echter niet voor TECs, want in het geval van TECs moet het subject in spec-T staan.

De voorspelling is dus dat er correlatie bestaat tussen TECs en overte V-T-raising (waarbij 'V-T-raising' dus een samentrekking is van V-Agr_o, gevolgd door [V+Agr_o]-T). Deze voorspelling correspondeert met feiten van Vikner (1994a), waarin V-I-verplaatsing correleert met de licensering van het subject van TECs in spec-V.

Samenvattend: in talen die spec-T licenseren op S-structuur is een gezamenlijk optreden van OS en TECs op S-structuur mogelijk. In talen die spec-T niet licenseren op S-structuur zijn TECs overal uitgesloten en is OS alleen covert toegestaan. Subjectraising is in alle talen verplicht overt. In TECs is er sprake van overte V-T-raising.

Evidentie²

Bobaljik en Jonas definiëren OS als een verplaatsing van een lexicale object-NP naar een A-positie links van de VP, maar binnen de IP. Het object, basisgenereerd als complement van de V, verplaatst dus naar links, over *some element denoting the left edge of the VP* heen, naar een positie gedomineerd door IP. Zinnen waarin dat aan de orde is, zijn de volgende:

(1) Jólasveinninn borðaði [AgroP hattinni [VP ekki t_i]]
de Christmas troll at de hoed niet (IJslands)

(2) ...dat er veel mensen dat boek_i [VP gisteren t_i gekocht] hebben. (Nederlands)

Talen die dezelfde mogelijkheid hebben, zo blijkt uit werk van Bures (1992, 1993), zijn: Afrikaans, Duits, Nederlands, Fries, IJslands, en Yiddish³. Talen waarin OS niet mogelijk is zijn: Engels, Faroese, Noors, Deens en Zweeds.

Vervolgens is het voor Bobaljik en Jonas van belang om aan te tonen dat hun voorspellingen ten aanzien van subjectposities op feiten kunnen steunen. Want als OS theoretisch het effect heeft dat de beschikbaarheid van spec-T noodzakelijk is voor subjectraising, dan moeten de auteurs aantonen dat het subject inderdaad de VP uit gaat. Ten aanzien van TECs ging men in het verleden vaak uit van het idee dat het subject in spec-V blijft. Bobaljik en Jonas willen aantonen dat die analyse op empirische gronden aanvechtbaar is.

De data hieronder laten zien dat TECs in het Engels, Faroese II⁴, het Afrikaans en de Mainland Scandinavische talen uitgesloten, terwijl ze in het IJslands, Duits, Nederlands, Faroese I, Fries en Yiddish wel mogelijk zijn. Deze distributie vertoont een grote mate van correlatie met de distributie van OS. Die samenhang is vastgesteld door Bures (1992).

(3) *There has someone eaten an apple.
er heeft iemand gegeten een appel (Engels)

(4) *Tadbygdu nakrir íslendingar hús í Havn.
er bouwdenenkele IJslanders huizen in Torshavn (Faroese II)

(5) *Der har nogen spist et æble.
er heeft iemand gegeten een appel (Deens)

---

² De oorspronkelijke nummers van alle data in deze scriptie zijn vermeld in bijlage I.

³ Zie pag. 206 in Bobaljik&Jonas (1996).

⁴ Het onderscheid tussen dialect I en dialect II van het Faroese is afkomstig van Jonas (1994). Faroese I valt onder de tec-talen, Faroese II onder de niet-tec-talen.

- (6) *Det har nagon ätit ett äpple. (Zweeds)
er heeft iemand gegeten een appel
- (7) *Daar het baie mense baie bier gedrink. (Afrikaans)
er hebben veel mensen veel bier gedronken
- (8) Það hafa margir jólasveinar borðað búðing. (IJslands)
er hebben veel *Christmas trolls* gegeten pudding
- (9) Es essen einige Mäuse Käse in der Küche. (Duits)
er eten enkele muizen kaas in de keuken
- (10) Er heeft iemand een appel gegeten. (Nederlands)
- (11) Es hot imitser gegesn an epl. (Yiddish)
er heeft iemand gegeten een appel
- (12) Der lêst ien in boek. (Fries)
er leest iemand een boek
- (13) Tað bygdu nakrir íslendingar hús í Havn. (Faroese I)
er bouwden enkele IJslanders huizen in Torshavn

Een argument dat men gebruikte voor de stelling dat het subject VP-intern is in TECs is dat het subject in een taal als het IJslands verplicht volgt na adverbia als *sennilega* ('waarschijnlijk') of *kannski* ('misschien'). Deze adverbia werden beschouwd als adjuncten van de VP, zoals de onderstaande zin laat zien.

- (14) Það hafa _[VP] sennilega _[VP] margir stúdentar lesið bókina]]. (IJslands)
er hebben waarschijnlijk veel studenten gelezen het boek

De onderstaande IJslandse zinnen laten echter zien dat adverbia als *alveg* ('volledig') of *ekki* ('niet') niet hetzelfde gedrag vertonen.

- (15) Það luku sennilega einhverjir stúdentar alveg _[VP] verkefninu]. (IJslands)
er voltooiden waarschijnlijk enkele studenten volledig de opdracht
- (16) *Það luku sennilega alveg einhverjir stúdentar _[VP] verkefninu]. “

er voltooiden waarschijnlijk volledig enkele studenten de opdracht

Als we er vanuit gaan dat adverbial XP-adjuncten zijn, moet de conclusie zijn dat een zinsadverbium als 'volledig' aan de TP geadjungeerd wordt, terwijl een 'adverbium van wijze' aan de VP geadjungeerd wordt. De bovenstaande zinnen tonen dus aan dat het subject VP-extern en TP-intern is. De conclusie is dat het subject in spec-T staat.

Een tweede methode om dat vast te stellen is de volgende. Als het subject in spec-V zou staan, zou het mogelijk moeten zijn dat het subject in zinnen met OS onder het object staat. Uit de onderstaande zinnen blijkt echter dat dit uitgesloten is.

(17) Það lauk einhver_i verkefninu_j [_{VP} t_i alveg t_j]. (IJslands)
er voltooidde iemand de opdracht volledig

(18) *Það lauk verkefninu_i [_{VP} (alveg) einhver t_i]. "
er voltooidde de opdracht volledig iemand

(19) Það borðuðu margir strákar_i bjúgun_j [_{VP} ekki [_{VP} t_i (öll) t_j]]. "
er aten veel jongens de saucijzen niet alle

(20) *Það borðuðu bjúgun_j [_{VP} ekki [_{VP} margir strákar (öll) t_j]]. "
er aten de saucijzen niet veel jongens (alle)

(21) ...dat er veel mensen dat boek [_{VP} gisteren [_{VP} gekocht hebben]]. (Nederlands)

(22) *...dat er dat boek [_{VP} veel mensen gekocht hebben]. "
er

(23) Es essen Käse einige Mäuse in der Küche. (Duits)
*/? er eten kaas enkele muizen in de keuken

Het blijft mogelijk om aan te nemen dat het subject VP-intern is wanneer er geen OS plaatsvindt. Maar dat ligt niet voor de hand, gezien het feit dat het subject zich in zinnen zonder OS niet anders gedraagt in relatie tot adverbial dan in zinnen met OS.

Nu we weten dat het subject altijd VP-extern is, is de volgende stap aan te tonen dat er buiten de VP twee potentiële subjectposities zijn. Bobaljik en Jonas noemen de volgende data van Diesing (1990, 1992):

(24) ...weil Linguisten ja doch Kammermusik spielen. (Duits)
aangezien linguisten PRT PRT kamermuziek spelen

(generieke interpretatie: linguïsten spelen nu eenmaal kamermuziek)

- (25) ... weil ja doch Linguisten Kammermusik spielen. “
aangezien PRT PRT linguïsten kamermuziek spelen
(existentiële interpretatie: er zijn linguïsten die kamermuziek spelen)

- (26) ... weil Mäuse ja doch Käse essen. “
aangezien muizen PRT PRT kaas eten
(generieke interpretatie: muizen eten nu eenmaal kaas)

- (27) ... weil ja doch Mäuse Käse essen. “
aangezien PRT PRT muizen kaas eten
(existentiële interpretatie: er zijn muizen die kaas eten)

Diesings conclusie was dat het de `existentiële' subjectpositie VP-intern was, gezien de positie ten opzichte van het adverbium. Uit de onderstaande IJslandse data blijkt echter dat dit niet juist kan zijn.

- (28) * Í gær kláraði [_{VP}alveg [_{VP}mús ostinn]]. (IJslands)
gisteren maakte-op volledig een muis de kaas

- (29) * Í gær kláraði [_{AgroP}ostinn_i [_{VP}(alveg) [_{VP}mús t_i]]]. “
gisteren maakte-op de kaas volledig een muis

- (30) Í gær kláraði [_{TP}mús_k [_{AgroP}ostinn_i [_{VP}alveg [_{VP}t_k t_i]]]]. “
gisteren maakte-op een muis de kaas volledig

Vervangen we nu in de zinnen van Diesing het sententiële partikel `ja doch' door het VP-geadjungeerde adverbium `sorgfältig', dan blijkt het (existentiële) subject te moeten voorafgaan aan het adverbium:

- (31) Es essen Kinder sorgfältig Äpfel. (Duits)
er eten kinderen voorzichtig appels

- (32) * Es essen sorgfältig Kinder Äpfel. “
er eten voorzichtig kinderen appels

- (33) Es essen ja doch Kinder sorgfältig Äpfel. “
er eten PRT PRT kinderen voorzichtig appels

Tenslotte blijkt nog uit de onderstaande zinnen dat een existentieel subject vooraf moet gaan aan het object, dat weer vooraf gaat aan het adverbium.

- (34) Es essen ja doch brave Kinder grüne Äpfel <sub>[VP immer sorgfältig _[VP]]. (Duits)
 er eten PRT PRT brave kinderen groene appels altijd voorzichtig</sub>
- (35) Es essen einige Mäuse Käse in der Küche. “
 er eten enkele muizen kaas in de keuken
- (36) *Es essen <sub>[Agr_oPKäse _[VP einige Mäuse in der Küche]]. “
 er eten kaas enkele muizen in de keuken</sub>

Enkele gevolgtrekkingen

Ik zie twee punten die essentieel zijn in het betoog van Bobaljik en Jonas, maar die mijns inziens tot moeilijkheden leiden. Het eerste punt is de aanname dat spec-posities gelicenseerd worden (indien überhaupt mogelijk) op het moment dat ze het doelwit van XP-verplaatsing zijn. Wat door deze aanname helaas uitgesloten lijkt te worden, is dat spec-Agr_s gelicenseerd wordt op het moment dat daar merger van een expletief plaatsvindt. De oplossing kan zijn dat spec-posities om twee redenen gelicenseerd worden, namelijk wanneer ze het doelwit van XP-verplaatsing zijn en wanneer ze het doelwit van XP-merger zijn. Dan rijst er wel een ander probleempje, namelijk de mogelijkheid van een expletief in spec-Agr_o.

Het tweede punt is het sterke N-feature op T, dat het subject tot overte raising zou verplichten. Zolang het niet om expletiefconstructies gaat, voldoet deze aanname. Maar in expletiefconstructies is er niets wat merger van het expletief in spec-T verbiedt, om daar het sterke N-feature op T te checken. Gegeven de conditie *merge-over-move* ligt dit zelfs voor de hand. Het subject moet dan in situ blijven, aangezien er geen trigger meer is voor verplaatsing. Dat is in tegenspraak met de feiten die de auteurs zelf aanleveren.

Nu merken de auteurs wel op dat het bij checking van een sterk N-feature in feite gaat om casuschecking. Dat wekt de verwachting dat het N-feature door een casusdragende constituent moet worden gecheckt. In dat geval zou het expletief dus niet in aanmerking komen. Toch merken de auteurs elders op dat ze geenoopt zijn aan te nemen dat het expletief wel in aanmerking komt. Dit met het oog op passieve, onaccusatieve en existentiële expletiefconstructies. Dergelijke constructies zijn namelijk wel mogelijk in talen die gedacht worden spec-T niet te licenseren. Het argument blijft in die constructies klaarblijkelijk VP-intern. T adjugeert aan Agr_s en het expletief komt terecht in spec-Agr_s om daar het N-feature op T te checken.

Een andere moeilijkheid met argumentraising als effect van een sterk N-feature is mijns inziens de asymmetrie tussen subjectraising en OS. In niet-TEC-talen is subjectraising verplicht en OS uitgesloten. Daar zou men nog kunnen volstaan met de mededeling dat T een sterk N-feature draagt en Agr_o een zwak N-feature. In TEC-talen echter is subjectraising eveneens verplicht en daarnaast is OS optioneel. Dus, in

termen van het huidige framework: overte en coverte shifting van het object naar spec-Agr_o hebben evenveel voorkeur. De opties zijn beide onder dezelfde syntactische omstandigheden mogelijk.

1.3

Split IP-parameter

De benadering van Bobaljik&Thrainsson (1998) vertoont verwantschap en verschillen met de bovenstaande benadering. De verwantschap is onder meer dat het verschil tussen TEC-talen en niet-TEC-talen bestaat in het aantal beschikbare spec-posities. De auteurs gaan net als Bobaljik en Jonas uit van het in paragraaf 1.1 toegelichte framework.

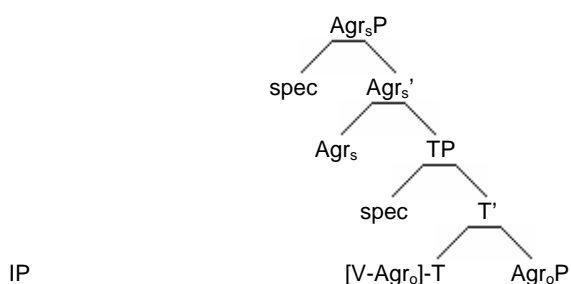
In de benadering van Bobaljik en Thrainsson is het de zogeheten *Split IP parameter* (SIP) die het onderscheid maakt tussen TEC-talen en niet-TEC-talen. De SIP is afkomstig uit Thrainsson (1996) en luidt daar als volgt:

Split IP parameter

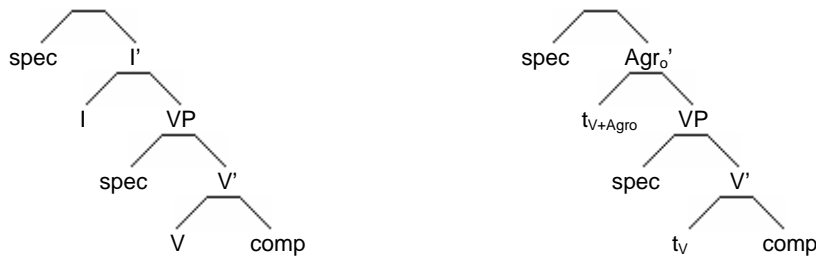
Languages that have a positive value for the SIP have Agr_s en TP as separate functional projections.

Languages with a negative value of the SIP are characterized by an unsplit IP

De parameter onderscheidt een categorie talen met een gesplitste IP-structuur, bestaande uit een Agr_s-, een T- en een Agr_o-projectie, en een categorie talen met een ongesplitste IP, bestaande uit slechts één projectie. Dit verschil wordt zichtbaar in de onderstaande boomstructuren: links de ongesplitste IP, rechts de gesplitste. De figuren laten zien dat er een verband is tussen verb raising en de complexiteit van de IP. In een ongesplitste IP-structuur blijft de V altijd in situ. In een complexe IP is er altijd sprake van V-I, i.e. een verplaatsing van de V naar Agr_o en vervolgens van V+Agr_o naar T.

Verb raising is een effect van de complexiteit van de IP. Dat houdt verband met de aard van feature checking. Feature checking moet krachtens aanname c hieronder namelijk in een *lokale* checkingrelatie geschieden. De auteurs onderscheiden drie mogelijke lokale checkingrelaties: *spec-head*relaties, *head-head*relaties en *head-complement*relaties. Een checkingrelatie moet dus voldoen aan één van de drie vormen. Bij feature checking tussen V en I in een ongesplitste IP-structuur is de relatie lokaal wanneer beide categorieën in situ zijn. De V draagt krachtens aanname a hieronder zijn features over op de VP, die met I een head-complementrelatie heeft. Feature checking tussen V en T in een gesplitste IP-structuur voldoet echter niet aan lokaliteit, want er staat teveel structuur tussen de beide categorieën, zoals de rechterstructuur hierboven laat zien. Verb raising is in een gesplitste IP-structuur dus noodzakelijk voor checking. In een ongesplitste IP-structuur is het daarentegen overbodig en dus uitgesloten.

*Aannames met betrekking tot feature checking*⁵

- a) The features of a projection are those of its head.
- b) Movement occurs solely for the purposes of feature checking.
- c) Features are checked in all and only local relations to a head (viz., head-specifier, head-complement, head-head (adjoined heads)).

Vervolgens is er ook een verband tussen de complexiteit van de IP en argumentraising. IP-splitsing levert twee potentiële objectsposities op en drie potentiële subjectsposities. De objectsposities zijn comp-V en spec-Agr_o, de subjectsposities spec-V, spec-T en spec-Agr_s. Dat scheidt mogelijkheden ten aanzien van raising die een ongesplitste structuur niet heeft. De ongesplitste structuur kent slechts één objectspositie: comp-V, en twee subjectsposities: spec-V en spec-I.

OS en TECs zijn beide mogelijk in talen met een gesplitste IP-structuur. Dat is nu verklaarbaar uit de beschikbaarheid van spec-Agr_o, spec-T en spec-Agr_s. De beschikbaarheid van spec-Agr_o stelt het object in de gelegenheid naar die positie te verplaatsen. De beschikbaarheid van spec-T en spec-Agr_s maakt het mogelijk dat er behalve een subject in spec-T ook een expletief terecht komt in spec-Agr_s. Het subject kan niet in spec-V achterblijven, zoals de auteurs in navolging van Bobaljik&Jonas (1996) voor TECs aannemen. In talen met een enkelvoudige IP-structuur hebben het subject en het object ieder slechts één positie ter beschikking. In die talen zijn TECs en OS dus uitgesloten.

⁵ ‘...roughly as laid out in the essays in Chomsky (1995c)’, p. 39 van Bobaljik&Thráinsson (1998).

Intussen is het overt/covert-onderscheid opvallend afwezig in deze benadering. Dit onderscheid heeft dan ook geen functie meer in een framework waarin verplaatsing alleen aanwezig kan zijn als het ook nodig is. De auteurs doelen hierbij op verb raising. In talen zonder fonologisch zichtbare verb raising is dit niet alleen niet zichtbaar maar ook niet nodig en dus uitgesloten. In dergelijke talen zijn de Agr-projecties en de T-projectie immers samengetrokken tot één IP-projectie. Hierdoor staan V en I al in een lokale checkingrelatie wanneer ze beide in situ zijn.

Overigens blijft V-T-raising in talen met een gesplitste IP natuurlijk om redenen van equidistantie; de auteurs gaan er, zonder expliciete onderbouwing, vanuit dat het subject in gesplitste structuren altijd raising vertoont vanuit spec-V naar spec-T.

Wat OS betreft, hiervan zeggen de auteurs dat dit in hun benadering bezwaarlijk het effect kan zijn van casuschecking op Agr_o. Die Agr-projecties zijn immers in een bepaalde categorie talen niet beschikbaar, terwijl casus een universeel gegeven is. Ten aanzien van subjectraising kan men (m.i.) aannemen dat V-I-raising dan wel V-Agr_o-T-raising om redenen van casuschecking gebeurt, al is er geen universeel unieke locus voor agreement. Maar OS kan moeilijk vanwege casus plaatsvinden, aangezien OS in sommige talen niet voorkomt en in andere talen optioneel is. En coverte casuschecking bestaat niet meer. De trigger moet daarentegen *something like the contrast between specific and non-specific* zijn. Maar daarover spreken de auteurs zich niet verder uit.

Samenvattend: de SIP onderscheidt een categorie talen die OS en TECs toestaan en waarin verb raising noodzakelijk overt is en een categorie talen die TECs en object niet toestaan en waarin verb raising overal uitgesloten is. De eerste categorie heeft klaarblijkelijk een gesplitste IP, de tweede een ongesplitste.

Evidentie

De empirische bewijsvoering van de SIP moet tenminste de volgende elementen bevatten. Ten eerste moeten Bobaljik en Jonas onomstotelijk vaststellen welke (Germaanse) talen verb-raisingtalen zijn en welke niet. Vervolgens moeten ze aantonen dat de eerste categorie TECs en OS toestaan en de tweede categorie niet.

Hieronder volgen eerst de gegevens van talen die geen V-I toestaan. Een moeilijkheid bij het vaststellen van verb raising en, indien aanwezig, van de aard ervan is het fenomeen V2. Als een zin raising van de V vertoont betekent dit immers niet noodzakelijk dat er sprake is van V-I. Het is dus van belang data te vergaren die evident niet- V2 zijn. Het Engels is in dit opzicht het minst problematisch: de taal mist elke vorm van V2. In het Engels kan het adverbium eenvoudig als ijkpunt dienen om vast te stellen dat het werkwoord al dan niet VP-intern is.

In het Zweeds komt V2 wel voor, maar het werkwoord in de zinnen hieronder is van een categorie die in de literatuur wordt aangeduid als 'non-bridgewerkwoorden'. Dat vormt een omgeving waarin V2 uitgesloten is. De onderstaande Faroese II-zinnen zijn volgens de auteurs eveneens non-V2-omgevingen.

(37) I often eat cuttlefish.

(Engels)

ik vaak eet *cuttlefish*

- (38) * I eat often cuttlefish. “
ik eet vaak *cuttlefish*
- (39) Jag tvivlar pa [_{CP} att [_{IP} han [_{VP} verkligen läste boken]]] (Zweeds)
ik twijfel aan dat hij werkelijk leest het boek
- (40) *Jag tvivlar pa [_{CP} att [_{IP} han läste [_{VP} verkligen boken]]] “
ik twijfel aan dat hij leest werkelijk het boek
- (41) Tað kom óvart at Maria ikki lesur bøkur. (Faroese II)
het was onverwacht dat Maria niet leest boeken
- (42) *Tað kom óvart at Maria lesur ikki bøkur. “
het was onverwacht dat Maria leest niet boeken
- (43) Eg spurdi hví Jógvan ikki hevði lisið bókina. “
ik vroeg waarom Jogvan niet had gelezen het boek
- (44) *Eg spurdi hví Jógvan hevði ikki lisið bókina. “
ik vroeg waarom Jogvan had niet gelezen het boek

Hieronder volgen de gegevens van talen die evident V-I vertonen. Wat het IJslands betreft, de auteurs nemen hier ingebedde vraagzinnen, omdat het daarin uitgesloten is dat er ook sprake is van topicalisatie. De IJslandse zinnen zijn derhalve non-V2-omgevingen. De auteurs melden overigens dat het Yiddish zich genoeg conform aan het IJslands gedraagt, maar dat de aanwezige verb raising niet onomstotelijk als V-I kan worden aangemerkt. Wat het Faroese betreft, het gaat hier om dialect I, waarin V-I in tegenstelling tot dialect II `mogelijk of noodzakelijk'is, zoals de auteurs zeggen.

- (45) [_{CP}Af hverju [_{IP} Helgi hefði [_{VP} oft lesið þessa bók]]]. (IJslands)
... waarom Helgi had vaak gelezen dit boek
- (46) * [_{CP} Af hverju [_{IP} Helgi [_{VP} oft hefði lesið þessa bók]]]. “
... waarom Helgi vaak had gelezen dit boek
- (47) * [_{CP} Af hverju hefði [_{IP} Helgi [_{VP} oft lesið þessa bók]]]. “
... waarom had [_{IP} Helgi [_{VP} vaak gelezen dit boek

- (48) Tað kom óvart at Maria ikki lesur bøkur. (Faroese I)
 het was onverwacht dat Maria niet leest boeken
- (49) Tað kom óvart at Maria lesur ikki bøkur. “
 het was onverwacht dat Maria leest niet boeken
- (50) Eg spurdi hví Jógvan ikki hevði lisið bókina. “
 ik vroeg waarom Jogvan niet had gelezen het boek
- (51) Eg spurdi hví Jógvan hevði ikki lisið bókina. “
 ik vroeg waarom Jogvan had niet gelezen het boek

Voor een aantal talen staat het dus vast dat V-I uitgesloten is en het voor een aantal staat het vast dat V-I mogelijk is, zo niet noodzakelijk. De hypothese van Bobaljik en Jonas is zoals gezegd dat de eerste categorie een ongesplitste IP heeft en de tweede categorie een gesplitste IP. Om redenen die eerder zijn genoemd is de voorspelling nu dat TECs en OS in de eerste categorie uitgesloten en in de categorie mogelijk zijn. Hieronder volgen data uit het IJslands en het Zweeds met betrekking tot OS.

- (52) Ég las þrjár bækur_i ekki t_i. (IJslands)
 ik las drie boeken niet
- (53) Ég las ekki þrjár bækur. “
 ik las niet drie boeken
- (54) * Jag läste boken_i inte t_i. (Zweeds)
 ik las het boek niet
- (55) Jag läste inte boken. “
 ik lees niet het boek

De onderstaande data geven volgens de auteurs blijk van een ongesplitste IP in het Noors en een gesplitste IP in het IJslands. De verklaring voor de ongrammaticaliteit van (57) is dat het associaat ('een kat') niet in spec-I kan staan, omdat daar al een expletief staat. De IP-projectie heeft immers slechts één spec-positie. Het associaat moet dus VP-intern zijn. De IJslandse constructies zouden beide welgevormd zijn omdat die taal buiten de VP twee spec-posities heeft, te weten: spec-Agr_s en spec-T. De eerste positie wordt benut door het expletief, de tweede eventueel door het associaat.

(56) Det har vore en katt i kjøkenet. (Noors)
er is geweest een kat in de keuken

(57) * Det har en katt vore i kjøkenet. "
er is een kat geweest in de keuken

(58) Það hefur verið einhver köttur í eldhúsinu. (IJslands)
er is geweest een kat in de keuken

(59) Það hefur einhver köttur verið í eldhúsinu. "
er is een kat geweest in de keuken

Het subject van de *small clause* ('een kat in de keuken') hoeft in beide talen de VP niet uit, zoals de auteurs
blijkbaar veronderstellen. Subjectraising is echter in het Noors uitgesloten vanwege ruimtegebrek; in het Ijs-
lands is subjectraising eventueel wel mogelijk maar is niet verplicht.

Uit de volgende data blijkt echter dat het subject van TECs in beide talen wel de VP uit moet. De construc-
ties (61) en (63), waar het subject VP-intern is, zijn onwelgevormd. In het Noors is daarnaast ook subjek-
traising uitgesloten, zoals blijkt uit (60). De verklaring hiervoor is dat de enige beschikbare spec-I is bezet
door het expletief. In het IJslands is subjectraising is wel mogelijk, zoals blijkt uit (62). Nu kan het expletief
namelijk terecht in spec-Agr_s en het subject in spec-T.

(60) * Det har en katt ete mysene. (Noors)
er heeft een kat gegeten de muizen

(61) * Det har ete en katt mysene. "
er heeft gegeten een kat de muizen

(62) Það hefur einhver köttur etið mýsnar. (IJslands)
er heeft een kat gegeten de muizen

(63) * Það hefur etið einhver köttur mýsnar. "
er heeft gegeten een kat de muizen

Tot slot laten de auteurs voor het IJslands zien dat OS effect heeft op de interpretatie van het object. Maar,
zoals gezegd, de auteurs doen geen theoretische voorspellingen die door deze data bevestigd worden.

(64) Í fyrra luku þrír stúdentar víst öllum prófunum. (IJslands)
afgelopen jaar voltooiden drie studenten schijnbaar al de examens

(specifieke interpretatie: drie specifieke studenten...)

(65) Í fyrra luku víst þrír stúdentar öllum prófunum. “
afgelopen jaar voltooiden schijnbaar drie studenten al de examens
(existentiële interpretatie: er waren drie studenten...)

Enkele gevolgtrekkingen

Ook in het betoog van Bobaljik en Thrainsson is het een essentieel punt dat het subject in TECs de VP uit moet. Als het subject gewoon in spec-V zou kunnen blijven, zouden ook talen met een ongesplitste IP TECs toestaan. Ook hier is dus een dwingende theoretische reden nodig voor de verplichte raising van het subject.

Wanneer de auteurs kiezen voor dezelfde techniek als Bobaljik en Jonas, namelijk een (sterk) N-feature op T, dan is hier dezelfde kritiek van toepassing. Ten aanzien van expletiefconstructies zijn er dan namelijk twee situaties mogelijk die allebei niet voldoen. In de eerste situatie kan het N-feature door het expletief gecheckt kan worden, zodat het subject nog steeds niet van zijn plaats komt. In de tweede situatie kan het N-feature niet door het expletief gecheckt worden en moet het subject dus wel uitrukken. Maar in dat geval worden onaccusatieve of passieve expletiefconstructies met de verplichting opgezegd dat het interne argument naar spec-T zou moeten verplaatsen om daar het N-feature te checken. Dat correspondeert echter niet met de feiten.

En zoals gezegd, een N-featurebenadering zou noodzakelijk de eigenschap hebben dat het N-feature in sommige talen op Agr_s zit en in andere op I, een conclusie die ook niet bijdraagt aan de geloofwaardigheid van deze benadering.

Ten aanzien van OS hadden Bobaljik en Thrainsson al afstand gedaan van casuschecking. Wellicht zullen ze ervoor kiezen die lijn door te trekken naar subjectraising. Het lijkt immers een wat vreemde situatie dat het object weliswaar (optioneel) naar spec-Agr_o verplaatst, maar niet om redenen van casus, en dat het subject naar spec-Agr_s verplaatst, nu echter wel om redenen van casus. Over de trigger voor subjectraising melden de auteurs echter niets, hoewel dit punt mijns inziens niet gemist kan worden met het oog op TECs.

Ten aanzien van OS kan hier het punt genoemd worden dat merger van een expletief in spec-Agr_o nergens door uitgesloten wordt. De feiten leren echter dat het toch niet voorkomt. En als het wel mogelijk zou zijn, dan zou OS theoretisch uitgesloten zijn als de numeratie een expletief bevat, dit vanwege merge-overmove.

1.4

Pied-Piping-parameter

Een derde benadering die hier genoemd kan worden is het voorstel van Koster&Zwart (2000). De auteurs zien hun artikel zelf als een correctie op Bobaljik&Jonas (1996). De insteek die Koster en Zwart kiezen is de samenhang tussen OS en TECs. Die samenhang wordt volgens hen niet dwingend genoeg gemaakt door de spec-TP-parameter.

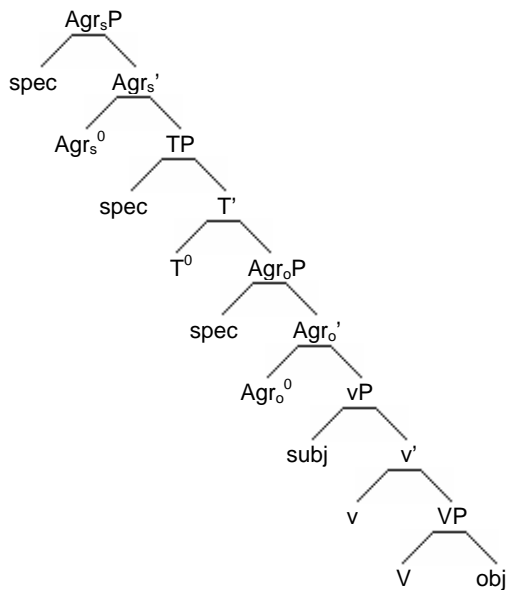
Hun voorstel is gebaseerd op het door Koster ontwikkelde idee dat er twee verschillende vormen van feature checking bestaan, namelijk *collectieve* en *individuele*. Dat idee is geformuleerd in de onderstaande parameter, ontleend aan Koster (1999).

Pied-Piping-parameter distinguishing English from Dutch

Dutch checks its VP-internal constituents individually (by moving them separately), English collectively (by moving the whole VP)

Deze parameter ligt weer in het verlengde van Zwart (1994), waarin een verband werd gelegd tussen de OV/VO-parameter en OS. Dat verband bestaat hierin dat er een universele VO-volgorde is, die echter in sommige talen OV wordt door individuele OS. OS is op zichzelf niet beperkt tot de OV-talen maar is in alle talen aan de orde en is bovendien altijd over. Het verschil tussen het Engels en het Nederlands is dus niet dat de eerste taal geen (overte) OS kent en de tweede wel, maar dat verplaatsing in het Engels *collectief* gebeurt en in het Nederlands *individueel*. Het gaat dan om verplaatsing van VP-interne constituenten.

De syntactische basisstructuur waar Koster en Zwart vanuit lijken te gaan vertoont veel overeenkomst met die van Bobaljik&Jonas en Bobaljik&Thrainsson, zoals de boomstructuur hieronder laat zien. De auteurs gaan, in navolging van Bobaljik en Jonas, uit van een universele Agr_s-T-Agr_o-structuur. De basispositie van het object is wederom comp-V en de agreementpositie spec-Agr_o. De basispositie van het subject is spec-V en de beide andere mogelijke subjectsposities zijn spec-T en spec-Agr_s. Koster en Zwart lijken er overigens ook in navolging van Bobaljik en Jonas vanuit te gaan dat het subject de vP uit moet.

Nu is de hypothese dus dat talen als het Engels zich onderscheiden van talen als het Nederlands door de eigenschap dat een constituent uit de VP bij verplaatsing altijd alle andere constituenten uit de VP op sleeptouw neemt. Dus wanneer het object naar spec-Agr_o verplaatst, verplaatst niet alleen het object naar die positie maar ook de V. Adjungeert de V vervolgens aan T, dan gebeurt dit met medeneming van het object. In talen als het Nederlands daarentegen verplaatst het object individueel naar spec-Agr_o en verplaatst de V individueel vanuit de VP naar T.

Uitgaande van de universele VO-volgorde, levert het verschil tussen collectieve en individuele verplaatsing het effect op dat talen waarin [V, obj] collectief verplaatst wordt hun VO-volgorde behouden en talen waarin individueel verplaatst wordt een OV-volgorde krijgen.

Het tweede effect dat Koster en Zwart destilleren uit de pied-piping parameter is dat spec-T in talen met collectieve verplaatsing bezet wordt door [V, obj] en in talen met individuele verplaatsing leeg blijft. Met andere woorden: in collectief verplaatsende talen blijft er slechts één subjectpositie over en in individueel verplaatsende talen blijven er twee posities over voor het subject. In de laatste categorie is er dus ruimte voor een subject in spec-T en een expletief in spec-Agr_s. In de eerste categorie talen is die configurationele ruimte er niet. De spec-TP-parameter van Bobaljik en Jonas moet dus in de benadering van Koster en Zwart volgen uit de pied-piping-parameter.

Beide effecten worden door de auteurs weergegeven in de volgende structuren.

a) *Collectieve checking*

$[_{AgrsP} \text{ subj } Agr_s [_{TP} [_{VP} V \text{ obj}]_i T [_{Agr_oP} \text{ } \text{Agr}_o [_{VP} v \text{ } \text{ }]]]]]$

b) *Individuele checking*

$[_{AgrsP} \text{ subj } Agr_s [_{TP} T [_{Agr_oP} \text{ obj } Agr_o [_{VP} v [_{VP} V]]]]]$

Samenvattend loopt het verband tussen OS, verb raising en TECs in de benadering van Koster&Zwart (2000) als volgt. Verb raising is (blijkbaar) altijd aan de orde, evenals OS (zij het dat dit in sommige talen gecamoufleerd wordt door pied-piping). In pied-pipingtalen is spec-T niet beschikbaar, zodat TECs uitgesloten zijn. In talen zonder pied piping is spec-T wel beschikbaar, zodat TECs mogelijk zijn.

Evidentie

Transitieve en intransitieve expletiefconstructies zijn beide mogelijk in talen als het Nederlands en het IJslands en beide uitgesloten in talen als het Engels. Koster en Zwart verklaren dit uit de pied-piping parameter. Het effect daarvan is onder meer dat spec-T in de eerste categorie talen beschikbaar is en in de tweede niet. De auteurs noemen de volgende voorbeelden:

(66) Er heeft iemand een huis gekocht. (Nederlands)

(67) Það byggðu margir Íslendingar hús í Þórshöfn.
er bouwden veel IJslanders huizen in Torshavn (IJslands)

(68) * There has someone bought a house.
er heeft iemand gekocht een huis (Engels)

(69) Er danste iemand. (Nederlands)

(70) * There danced someone.
er danste iemand (Engels)

De pied-piping parameter legt ook verband tussen TECs en (individuele) OS. Beide zijn mogelijk in talen als het Nederlands en beide zijn uitgesloten in talen als het Engels. De auteurs noemen de volgende data:

(71) ... dat Jan het huis niet kocht. (Nederlands)

(72) * John did the house not buy.
Jan AUX het huis niet kopen (Engels)

De pied-piping parameter wordt volgens de auteurs gesteund door data met betrekking tot collectieve/individuele PP-verplaatsing. De eerste constructie hieronder is van toepassing op Brits Engels, de tweede op Amerikaans Engels.

- (73) Who_i did you talk [_{PP} to t_i]? (BritsEngels)
- (74) [_{PP}To whom]_i did you talk t_i? (Amerikaans Engels)
- (tegen) wie AUX je spreken (tegen)

De aanname van VP-pied-piping wordt door de onderstaande zinnen bevestigd, uitgaande van de aanname dat `probably` een TP-extern adverbium is en `yesterday` een vP-extern adverbium. Gezien de positie van het adverbium is er sprake van OS en bovendien verplaatst de VP hier als geheel.

- (75) He probably [_{VP}saw Bill]. (Engels)
hij waarschijnlijk zag Bill
- (76) * He yesterday [_{VP} saw Bill]. “
gisteren
- (77) He [_{VP} saw Bill] yesterday. “

Ten aanzien van de categorie der onpersoonlijke passieven melden Koster en Zwart het volgende. Uitgaande van de aanname dat het expletief in spec-Agr_s een lege associaat-NP heeft, die in spec-T staat, verschillen de voorspellingen voor deze categorie niet van de voorspellingen voor transitieve en intransitieve expletiefconstructies: in het Engels zijn onpersoonlijke passieven uitgesloten wegens ruimtegebrek; in het Nederlands zijn ze eventueel mogelijk.

- (78) Er werd [_{TP} [_{DP} e]] T [_{VP} ...gedanst...]. (Nederlands)
- (79) * [_{NP}There] was [_{TP} [_{VP} danced]_i T [_{VP} t_i]] (Engels)

Jammer genoeg zijn onpersoonlijke passieven in het Zweeds, een collectief verplaatsende taal, ook mogelijk, zoals het volgende voorbeeld toont. De verklaring van de auteurs is dat het expletief hier niet, zoals in het Engels, locatief van aard is.

- (80) Det ble klaget. (Zweeds)
het _{PASS.AUX} klaagde

Tot besluit van het povere empirische materiaal in Koster&Zwart (2000) (voor zover de auteurs er mijns inziens daadwerkelijk theoretische voorspellingen over doen) kan de onderstaande constructie genoemd worden. De auteurs melden dat het Engels alleen een existentiële interpretatie kan toekennen aan het subject omdat dit VP-intern is, terwijl het subject in het Nederlandse equivalent (`veel katten`) ook in spec-T kan staan, wat volgens de auteurs leidt tot andere mogelijke interpretaties. De aanname is hier dus dat het subject van de Small Clauses in situ moet blijven als het een collectief verplaatsende taal betreft en eventueel

naar spec-T kan verplaatsen als het een individueel verplaatsende taal betreft. Blijkbaar nemen de auteurs aan dat het subject in dergelijke constructies niet verplicht is tot raising. Dat zou de onderstaande constructie immers uitsluiten.

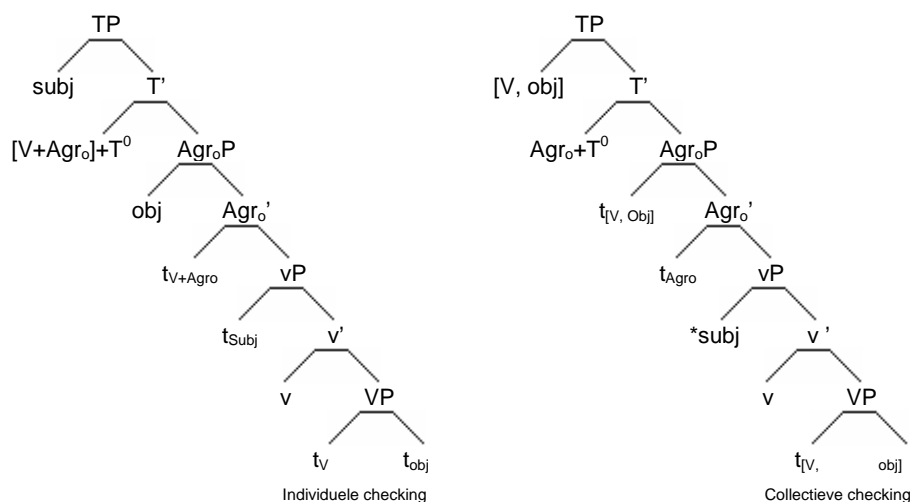
(81) There _[VP] are _[SC] many cats in the garden]]. (Engels)
er zijn veel katten in de tuin

Enkele gevolgtrekkingen

Voor Koster en Zwart is de beschikbaarheid van spec-T een even cruciaal punt als voor Bobaljik en Jonas. Nu pretenderen Koster en Zwart dat ze de spec-TP-parameter kunnen verklaren uit de pied-piping parameter. Het is echter de vraag of ze die pretentie kunnen waarmaken.

In pied-piping-talen verplaatst de VP (i.e. [V, obj]) als geheel, was de stelling. Dus wanneer het object getriggerd wordt door Agr_o, verplaatst de gehele VP. Wanneer vervolgens de V naar T verplaatst, dan verplaatst het object mee, waarna spec-T gevuld is.

Dat laatste is vreemd, want het ging immers om V-T-verplaatsing. De consequentie van pied piping moet dan zijn dat [V, obj] als geheel aan T adjugeert, hoe vreemd ook. Toch lijken de auteurs er vanuit te gaan dat er iets in spec-T belandt. Dat moet dan het object zijn. Maar ten eerste lijkt het heel vreemd dat serieuze taalkundigen als Koster en Zwart een object in spec-T zouden willen situeren en ten tweede kan de verplaatsing in dat geval niet collectief geweest zijn. De minst vreemde mogelijkheid is wellicht nog dat de V met medeneming van het object vanuit spec-Agr_o naar spec-T verplaatst, wat niet de gebruikelijke analyse is van verb raising. Als we hiervan uitgaan, kan een `individuele' derivatie worden weergegeven met de linkerboom hieronder en een `collectieve' derivatie met de rechterboom.

Toch voldoet de theorie ook nu niet. Want verb raising is in een taal als het Engels helemaal niet aan de orde. Verplaatsing van [V, obj] vanuit spec-Agr_o naar spec-T doet zich dus niet voor, want de V geeft daar geen aanleiding toe. Verplaatsing van [V, obj] vanuit VP naar spec-Agr_o doet zich overigens wel voor, want

daartoe geeft het object aanleiding. Zonder verb raising is spec-T dus niet bezet, zodat deze positie benut kan worden door het subject. In dat geval zijn TECs theoretisch dus wel mogelijk: het expletief kan terecht in spec-Agr_s en het subject in spec-T.

Iets waar de auteurs met het oog op TECs ook vanuit moeten gaan is verplichte subjectraising. Zonder die aanname zou de rechterstructuur hierboven gewoon convergeren. Maar ze hebben hierover geen theorie.

Uit de benadering van Koster en Zwart volgt mijns inziens dat OS in alle talen verplicht (overt) is en verb raising tenminste in pied-pipingtalen. In die laatste categorie talen is alleen de onderliggende volgorde van de V en het object niet veranderd, zodat het effect niet zichtbaar is. Maar het effect zou wel zichtbaar moeten zijn als er vP-geadjungeerde adverbia aanwezig zijn in de derivatie. In dat geval levert de benadering van Koster en Zwart de consequentie op dat de V en het object in alle talen vooraf moeten gaan aan die categorie adverbia.

Wat het covert/overt-onderscheid betreft, mijn indruk is dat dit onderscheid in feite vervangen wordt door het collectief/individueel-onderscheid. Maar strict genomen kunnen Koster en Zwart nog altijd aannemen dat OS covert gebeurt. Dat is wellicht ook het enige mogelijke antwoord op het bezwaar in de vorige alinea, gegeven het framework waarmee ze werken.

Tot slot een belangrijk punt van kritiek: onaccusatieve en passieve niet-expletiefconstructies zijn volgens de benadering van Koster en Zwart niet mogelijk in pied-pipingtalen. In de gangbare analyse van dergelijke constructies is het enige argument basisgegenereerd in het complement van de V. In niet-expletiefconstructies gaat het interne argument naar de subjectspositie. Volgens de pied-piping-parameter zou in pied-pipingtalen echter de gehele VP moeten verplaatsen. Dus onaccusatieve of passieve zinnen zijn geen optie in collectief verplaatsende talen.

1.5

Resumerende opmerkingen

De algemene lijn in de besproken literatuur bestaat hierin dat het verband tussen OS en TECs gelegd wordt door de beschikbaarheid van spec-T. Bobaljik en Jonas stipuleren een parameter die deze spec-positie in sommige talen beschikbaar stelt en in andere niet. Deze parameter wordt in de beide andere benaderingen herleid tot een onderliggende parameter. Verb raising loopt in alle benaderingen parallel met TECs en OS.

In deze benadering staat of valt het verband tussen TECs en OS met een daadwerkelijke verplaatsing van het subject. Bobaljik en Jonas hebben weliswaar overtuigend aangetoond dat subjectraising een feit is, maar om theorie-interne redenen is het ook van belang dat er een theoretische basis komt voor dat feit. Zonder die basis is de voorspelling dat het subject in situ moet blijven als de numeratie een expletief bevat, dit vanwege merge-over-move.

In het gegeven framework is raising van argumenten een zaak van casus en agreement. Overt raising van het subject wordt dus getriggerd door een sterk N-feature op Agr_s. Hierboven is echter al opgemerkt dat dit niet zonder meer voldoet. Onaccusatieve, passieve of existentiële expletiefconstructies kunnen theoretisch

alleen kunnen overleven als het N-feature door het expletief kan worden gecheckt. Maar als dat het geval is, is subjectraising theoretisch weer uitgesloten in transitieve en intransitieve expletiefconstructies. Merge-over-move is immer het probleem: als het expletief in staat is het N-feature te checken, dan zal dit gegeven merge-over-move altijd gebeuren, zodat er geen trigger meer is voor raising van het subject.

Daarnaast stuit een benadering van raising/shifting als effect van casuschecking mijns inziens ook op een ander bezwaar. Het besproken framework suggereert een sterke symmetrie tussen object- en subjectraising, waarbij de verplaatsing getriggerd wordt door agreementfeatures op Agr_o en Agr_s. De empirische stand van zaken, waarin subjectraising altijd verplicht is en waarin OS in sommige talen uitgesloten is en in andere talen optioneel, beantwoordt hier echter niet aan.

Het antwoord op dit bezwaar kan zijn dat raising zowel overt en covert kan plaatsvinden. Het N-feature op Agr_s is blijkbaar altijd sterk, terwijl het N-feature op Agr_o soms sterk is en soms zwak. Het laatste blijft echter een tamelijk botte stipulatie, aangezien OS geen enkele correlatie vertoont met andere syntactische omstandigheden.

Een algemener bezwaar tegen het overt/covert-onderscheid is dat de semantiek en de syntaxis door elkaar heen lopen: iets wat aangeduid wordt als *coverte agreement* moet een syntactische operatie op LF zijn. In dit opzicht bieden Bobaljik en Thráinsson een mooiere benadering, waarin verplaatsing gelijk is aan overte verplaatsing. Hetzelfde geldt voor Koster en Zwart, hoewel zij het wellicht toch niet zonder de mogelijkheid van coverte verplaatsing kunnen doen.

De vermenging van syntaxis en semantiek is niet alleen een theoretisch probleem. Er zijn namelijk feiten die alle aanleiding geven tot de veronderstelling dat OS syntactisch gesproken inderdaad volstrekt optioneel is, maar dat de interpretatie die het object vervolgens krijgt afhankelijk is van de eenmaal ingenomen syntactische positie. Wanneer echter de mogelijkheid bestaat dat die positie pas op LF wordt ingenomen, covert dus, dan is er een theoretische mogelijkheid waarin het object een specifieke interpretatie kan krijgen terwijl het op S-structuur in situ is. Deze voorspelling correspondeert natuurlijk niet met de zojuist aangeduide feiten (waarover meer in de volgende hoofdstukken).

In het derde hoofdstuk zal een aanzet worden gegeven tot een eigen benadering van de TEC-parameter. Hierin blijft de parallelie tussen TECs, argumentraising en verb raising bestaan. Argumentraising is echter niet langer een effect van casuschecking, maar houdt verband met de interpretatie van het argument afhankelijk van de syntactische positie: *something like the contrast between specific and non-specific*⁶.

---

⁶ Zoals Bobaljik en Thráinsson (1998) opmerken, p. 54.

Hoofdstuk 2

2.0

Dit hoofdstuk vormt een bespreking van het Minimalistische Programma, uitgewerkt in *Minimalist Inquiries* (1998) en *Derivation by Phase* (1999). De eerste paragraaf hieronder is een weergave van Chomsky's aannames, voor zover relevant in het kader van deze scriptie. De tweede paragraaf vormt een antwoord op de vraag hoe de problematiek, uiteen gezet in het eerste hoofdstuk, zich gedraagt in het nieuwe framework. De problematiek heeft betrekking op transitieve, intransitieve en onaccusatieve/passieve (expletief)constructies, waarvan eerst een beknopte derivatie overeenkomstig Chomsky's aannames wordt weergegeven. Daarna volgt een aantal opmerkingen over de veranderingen en overeenkomsten in het nieuwe framework ten opzichte van het oude. Tenslotte worden Chomsky's aannames met betrekking tot *object shift* in *Derivation by Phase* besproken. De derde paragraaf, tot slot, bevat samenvattende en concluderende opmerkingen.

2.1

FL – de grondslagen

In *Minimalist Inquiries* en *Derivation by Phase* ontvouwt Chomsky zijn beschouwing van het menselijke taalvermogen, de *Faculty of Language* (FL), dat het taallerende kind in staat stelt delen van de chaos om zich heen als 'talig' te interpreteren en het gebruik van taal te ontwikkelen. FL is een systeem vergelijkbaar met andere menselijke systemen, zoals het immuunsysteem. Het ontwikkelt zich conform aan de (talige) omgeving, beginnend met toestand S_0 'als een uitdrukking van de genen' en resulterend in taal L, een 'cognitief systeem dat informatie bevat over klank, betekenis en structurele organisatie', naar een formulering van Chomsky in *Minimalist Inquiries*.

De taalkunde heeft tot taak beide aspecten van taal te beschrijven, te weten het S_0 -stadium en het L-stadium. Beschrijving van L is een 'taak van beschrijvende adequaatheid' en beschrijving van S_0 is een 'taak van verklarende adequaatheid'. De moeilijkheid voor een theorie over FL is dat beschrijvende adequaatheid tot grote complexiteit en variatie aan regelsystemen leidt, om de eenvoudige reden dat talen sterk van elkaar verschillen ten aanzien van klank, betekenis en structurele organisatie. Verklarende adequaatheid is daarentegen gediend met het reduceren van die complexiteit. *Principles & Parameters* is in het verleden een sterke benadering gebleken om die spanning op te lossen. Ook in het minimalistische programma blijft P&P van kracht.

FL bevat in de benadering van Chomsky een computationeel systeem waarvan de output, gerepresenteerd op *interfaces*, wordt overgedragen aan *performance systems*: systemen extern ten opzichte van FL die de informatie naar een gebruiksklare vorm transformeren. Chomsky onderscheidt hierin twee categorieën:

sensorimotor systems en *systems of thought*. Een systeem van het eerste type verwerkt alleen informatie die een bepaalde fonologische vorm heeft, een systeem van het tweede type verwerkt informatie over de interpretatie van de computatie. De interfaces met deze systemen noemt Chomsky respectievelijk *Phonological Form* (PF) en *Logical Form* (LF).

Gezien het bovenstaande kan men de vraag stellen hoe adequaat het ontwerp van FL eigenlijk kan zijn. De wedervraag is dan wat men onder 'adequaat ontwerp' (*good design*) zou moeten verstaan. Chomsky's antwoord op deze vraag luidt dat *language is an optimal solution to legibility conditions*. Deze beginselverklaring houdt in dat de organisatie van FL zo adequaat als haalbaar is, gegeven de condities waaraan het systeem op de interfaces moet voldoen om de output toegankelijk te maken voor de *performancesystemen*. FL conformeert zich dus aan de externe systemen.

Schijnbare imperfecties in het ontwerp van FL kunnen nu worden beschouwd als onderdeel van de optimale oplossing. Taalvariatie, te herleiden tot parameters, is nu verklaarbaar uit de aanname dat de invoering van parameters de meest efficiënte manier was voor het computationele apparaat om de beperkende voorwaarden van de 'randapparatuur' te honoreren. Deze visie op taal maakt het onderzoek naar FL mede een taak van biologie, psychologie en andere takken van sport; externe systemen kunnen immers van allerlei aard zijn. Empirische toetsing is daarom een zaak van onder meer acquisitie, processing, neurologie, taalverandering.

FL – de techniek

Technisch gesproken is de computatie van L in de uiteenzetting van Chomsky een procedure die lexical items (LI) afkomstig uit een lexicon (LEX) samensmeedt tot expressies (EXP) die toegankelijk zijn op PF en LF. Dat laatste is het geval wanneer EXP features heeft die *interpreteerbaar* zijn op LF- en PF-niveau. L kan dus worden omschreven als een verzameling $EXP = \langle PF, LF \rangle$. LEX wordt door L gekoppeld aan features F, gegenereerd door FL. Wanneer alle features *interpreteerbaar* zijn, *convergeert* de derivatie; in het tegenovergestelde geval *crasht* de derivatie. De procedure beginnend met LEX en resulterend in EXP noemt Chomsky C_{HL} , de *computation of human language*. Het moment waarop de derivatie wordt overgedragen aan de *sensori motor* systemen heet *spell out*.

LEX bevat twee categorieën items, namelijk substantiële en functionele. De *core functional categories* (CFCs) zijn C, T en $\bar{v}$. C drukt *force/mood* uit, T drukt de *tense/event*structuur uit en $\bar{v}$ is het hoofd van een transitieve constructie. Alle CFCs kunnen oninterpreteerbare ϕ -features hebben; T en $\bar{v}$ hebben altijd oninterpreteerbare ϕ -features. De ϕ -features vormen de technische basis van *agree* en *move*, zoals hieronder zal worden toegelicht. Wanneer T geselecteerd wordt door C, heeft T een *volledige* verzameling ϕ -features. Ook $\bar{v}$ heeft een volledige verzameling (-features; voor onaccusatieve/passieve $\bar{v}$ geldt dit niet.

Behalve (-features kunnen de CFCs kunnen een 'extra spec' hebben, geselecteerd door een EPP-feature. Chomsky stipuleert in feite dat de extra spec-positie van $\bar{v}$ en C alleen door middel van remerger ingenomen kan worden, respectievelijk in de vorm van OS en WH-verplaatsing. Spec-T kan echter ook door pure

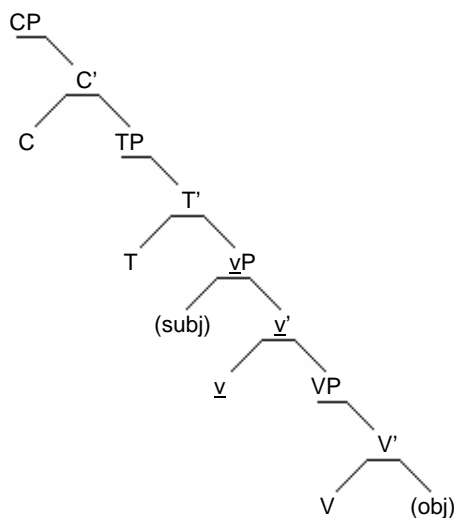
merge worden benut, zij het dat regel (6) uit Minimalist Inquiries die mogelijkheid volgens Chomsky beperkt tot expletieven. Hij stipuleert dus in feite dat expletieven alleen in spec-T kunnen voorkomen.

Regel (6) uit Minimalist Inquiries

Pure merge in theta position is required of (and restricted to) arguments.

De categorie Agr heeft overigens sinds ‘chapter 4’ van The Minimalist Program (1995) afgedaan als locatie voor casuschecking en agreement. Agr had een zuiver formele functie en was dus van geen enkele importantie op de interfaces.

Een algemene basisstructuur waarvan we nu kunnen uitgaan is de volgende:

Complexiteit – F_L, LA en C_{HL}

In het licht van het voorgaande moet een serieuze theorie over FL worden ontdaan van alle overvloedige complexiteit: complexiteit zonder bestaansrecht. In de huidige benadering mist complexiteit een bestaansgrond wanneer er geen effect is op de interfaces. Nu we de definitie van L derivationeel interpreteren, niet representationeel, is de *operatieve* complexiteit, dat is: het deel van F en LEX dat gedurende de computationele procedure toegankelijk moet zijn, in het geding. Ten aanzien van F doet Chomsky de aanname dat L uit F een selectie [F_L] pleegt. Door die selectie is het niet langer nodig dat C_{HL} de complete verzameling F gedurende de computatie in staat van paraatheid houdt. Ten aanzien van LEX gaat Chomsky uit van de aanname dat C_{HL} uit LEX een *lexical array* (LA) selecteert, zodat C_{HL} niet het complete lexicon heeft 'mee te dragen' gedurende de computatie.

Ook C_{HL} zelf kan aan een kritische inspectie onderworpen worden: welke operaties heeft C_{HL} strict nodig? De minimaal noodzakelijke operatie is *merge*. Merge combineert objecten α en β tot een nieuw object $\Gamma = \{\alpha, \beta\}$. Andere operaties vereisen echter nadere (empirische) legitimatie. Bij *agree* bestaat deze hierin dat er inflectionele congruentie bestaat. Blijkbaar is agree een techniek die voor FL in sommige gevallen het meest adequaat is om een oninterpreteerbare derivatie naar een interpreteerbare te transformeren. De der-

de operatie die Chomsky evident acht is *move*, in feite een combinatie van *merge* en *agree*. Aangezien *move* een meer complexe operatie is dan *merge*, zal FL waar mogelijk de voorkeur geven aan ('pure') *merge* boven *move*.

Ten aanzien van *move* merkt Chomsky op dat er drie categorieën features nodig zijn: a) features die categorie α tot mogelijk doelwit van verplaatsing maken, b) features die bepalen of α ruimte heeft voor een te verplaatsen constituent en voor welk type constituent en c) features die constituent β als verplaatsbaar aanmerken. Meer concreet kunnen we die categorieën opvatten als a) oninterpreteerbare φ -features, b) een EPP-feature (bij A-verplaatsing) en c) een oninterpreteerbaar casusfeature. Van *agree* is sprake wanneer de a-features en het c-feature aanwezig zijn maar het b-feature niet. Pure *merge* van een expletief (in spec-T) kan plaatsvinden wanneer er een b-feature aanwezig is.

Een relatie tussen α en β , door Chomsky respectievelijk *probe* en *goal* genoemd, kan gelegd worden wanneer de *goal* zich in het c-commanddomein van de *probe* bevindt, wanneer de relatie niet geïntervenieerd wordt door een dichterbij staande categorie die *matching* met de *probe* vertoont en wanneer beide actief zijn. Dat laatste is het geval wanneer de categorieën oninterpreteerbare features hebben. Bij functionele categorieën betreft dit φ -features en bij argumenten het casusfeature. Onder *agree* worden de oninterpreteerbare φ -features op de *probe* gedeleerd en het oninterpreteerbare casusfeature op het argument gevalueerd tot NOM of ACC, afhankelijk van de *probe*. Verplaatsing kan zoals gezegd onder *agree* geschieden als de *probe* een nog ongedeerd EPP-feature heeft. Is *agree* eenmaal een feit en zijn de oninterpreteerbare features op de *probe* gedeleerd, dan is de *goal* inert geworden en kan niet meer verplaatst worden. Het casusfeature op de *goal* kan echter niet gecheckt worden als de *probe* geen volledige verzameling φ -features heeft ofwel defectief is; de *goal* blijft dan actief. Deze situatie doet zich voor bij successief-cyclische verplaatsing.

Samenvattend onderscheidt Chomsky tot nu toe vier overwegingen ten aanzien van complexiteit:

- i. Minder complexe operaties gaan vooraf aan complexe operaties.
- ii. Het 'zoekgebied' is beperkt (lokaliteit).
- iii. De toegang tot de verzameling F is door de volgende aannames beperkt:
  - a) L selecteert $[F_L]$ uit de universele verzameling F.
  - b) L selecteert LEX en verbind die met $[F_L]$.
  - c) L selecteert LA uit LEX.
  - d) L verbindt LA tot EXP (L pleegt C_{HL}).
- iv. Computatie geschiedt lokaal: er wordt niet teruggerepen naar afgesloten stadia.

Complexiteit – derivation by phase

Een theorie over FL waarin de output van het computationele apparaat in de vorm van representaties wordt overgedragen is een *weak derivational approach*. Een sterke derivationale theorie zou geen statische aspecten zoals interface-representaties kennen. In Chomsky's benadering, niettemin, verloopt de overdracht

met complete expressies tegelijk. Wel reduceert hij de omvang van de expressies met de invoering van de *phase* als kleinste cyclische eenheid. De phase is dat deel van de derivatie dat op basis van een *subarray*, een selectie uit LA, tot stand komt. Ook deze aanname draagt bij aan het terugbrengen van de operationele complexiteit.

In *Minimalist Inquiries* wordt de onderstaande aangevoerd om het nut van deze notie te illustreren. In deze zin moet *move* van 'what' vooraf zijn gegaan aan *merge* van 'there'. Dat betekent echter een schending van *merge-over-move*, terwijl de zin correct is. Dus ofwel *merge-over-move* is een minder harde conditie dan aanvankelijk verondersteld, ofwel het blijft een harde conditie maar er is iets anders aan de hand.

There are questions about [_{CP} what_i C [_{TP} John read _{t_i}]]⁷

Chomsky bewandelt de tweede weg. Zijn oplossing houdt in dat het expletief niet in de subarray zat die correspondeert met de phase waarvan het vraagwoord deel uitmaakt, dat is: CP. *Merge* van het expletief was dus tijdens de derivatie van de CP-phase geen optie. In een volgende phase wordt het expletief wel ingevoegd, aangezien het ditmaal wel in de subarray zat.

Phases zijn propositioneel van aard en hebben dus een volledige argumentstructuur. CP en $\bar{v}$ P komen daarom natuurlijkerwijze in aanmerking als phases, temeer omdat de effecten van *spell out* op het niveau van CP en $\bar{v}$ P zitten, aldus Chomsky in *Minimalist Inquiries*. TP en onaccusatieve/passieve vP zijn geen phases. In *Derivation by Phase* heet het dat CP en vP (in het algemeen) wel beide als phases gelden, al zijn alleen CP en $\bar{v}$ P ('*v*P*' in *Derivation by Phase*) *strong* phases en is de vP zonder volledige argumentstructuur een *weak* phase. Strong phases vormen een potentieel doelwit van verplaatsing, ofwel: ze kunnen een EPP-feature hebben, afhankelijk van parametersetting. T heeft overigens altijd een EPP-feature.

Reductie van de *computational burden* is immer het motief wanneer Chomsky vervolgens de *Phase Impenetrability Condition* (PIC) introduceert, vooraf gegaan door principe (10) (uit *Derivation by Phase*) en uitgaande van de structuur meteen hieronder.

[_{ZP} Z... [_{HP} α [H YP]]]

ZP en HP gelden als *strong phases* (PH) en α is de *edge* van H.

Principe (10)

Interpretation/evaluation for PH₁ is at PH₂.

Phase Impenetrability Condition

The domain of H is not accessible to operations at ZP, but only H and its edge.

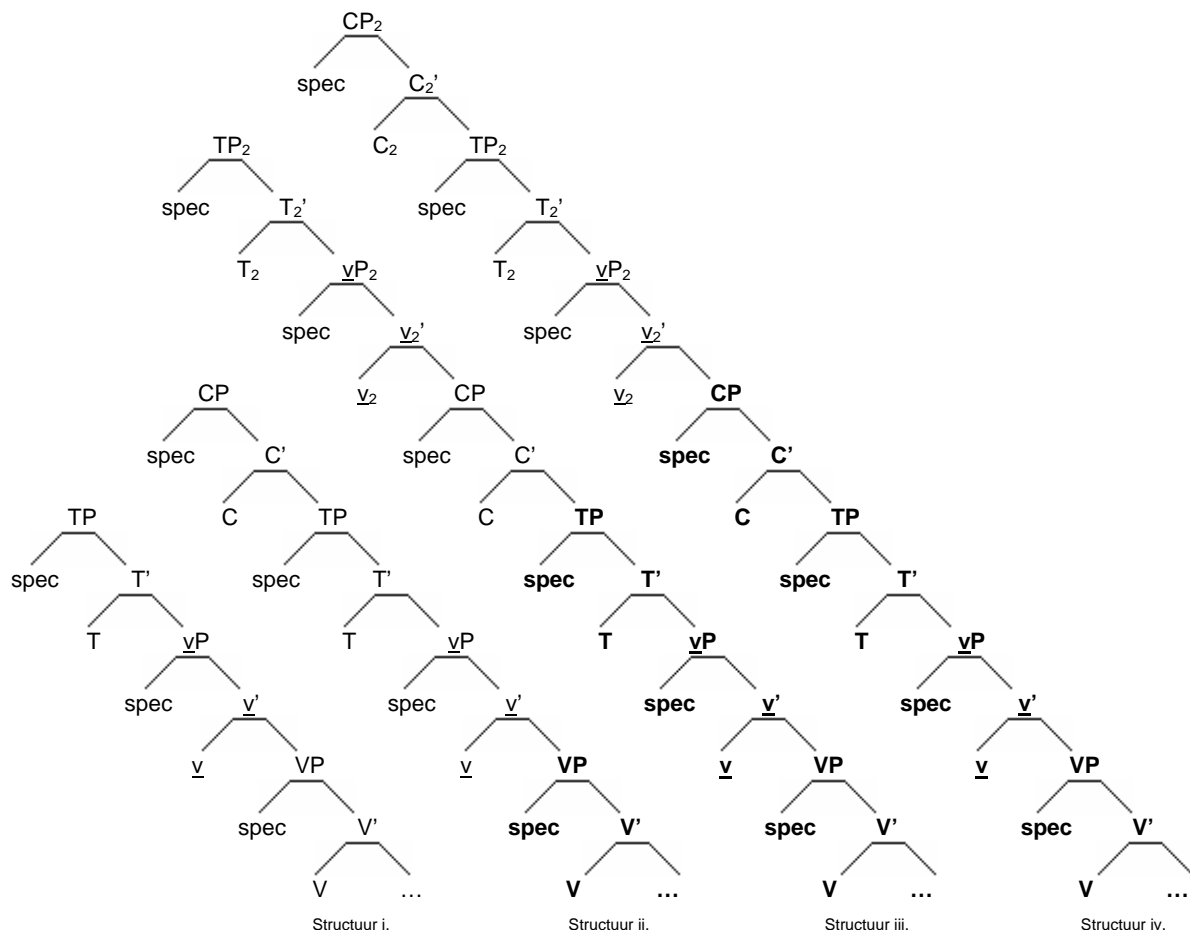
(The edge being the residue outside of H-bar, either spec's or elements adjoined to HP.)

⁷ Voorbeeld (7i) uit *Minimalist Inquiries*.

De PIC zegt het volgende. Wanneer HP voltooid is, heeft ZP nog toegang tot H en α , maar niet tot YP. Wel is het tijdens de bouw van HP mogelijk dat een element uit YP naar de edge van HP verplaatst, waar het na voltooiing van HP nog toegankelijk is voor ZP. Weliswaar is dan HP voltooid, maar spell out van H en z'n edge vindt pas plaats op het niveau van ZP; spell-out van YP vindt daarentegen plaats wanneer HP voltooid is. In het verlengde hiervan zegt principe (10) dat de overdracht van de derivatie van HP aan de semantische component plaatsvindt op het niveau van ZP.

Nu is C weliswaar beperkt in de toegang tot elementen in HP, maar dat dit voor T, die zich binnen de CP-phase bevindt, niet geldt, aangezien TP geen sterke PH is. Dus wanneer de derivatie in een stadium is waarin HP voltooid is en TP juist tot stand is gekomen, dan heeft probe T toegang tot elementen in YP, terwijl probe C dat in een later stadium niet heeft. Dit volgt uit principe (10).

De aannames met betrekking tot de phase-gewijze derivatie leiden mijns inziens tot het volgende beeld. De vetgedrukte gedeelten van de opeenvolgende stadia van derivatie zijn uitgespeld en dus ontoegankelijk voor operaties vanuit hoger gelegen categorieën.

Toelichting bij de structuren:

- i. Wanneer vP (=HP) is voltooid, is VP (=YP) toegankelijk voor v. VP is ook helemaal toegankelijk voor probe T, die weliswaar tot de volgende phase behoort maar door de PIC niet beperkt wordt in de toegang tot elementen in vP.

- ii. Op het niveau van CP (=ZP) vindt spell out van vP (=HP) plaats, waarbij echter v (=H) en spec-v (=edge α) toegankelijk blijven. De vetgedrukte VP (=YP) is dus niet toegankelijk voor probe C.
- iii. Op het niveau van vP₂ (=ZP) vindt spell out van CP (=HP) plaats, waarbij echter C (=H) en spec-C (=edge α) toegankelijk blijven. De vetgedrukte TP (=YP) is dus niet toegankelijk voor probe v. Voor probe T₂ is het domein van vP, dat is: CP, toegankelijk. TP binnen CP is echter al uitgespeld en mijns inziens om die reden niet meer toegankelijk.
- iv. Op het niveau van CP₂ (=ZP) vindt spell out van vP₂ (=HP) plaats, waarbij echter v₂ (=H) en spec-v₂ (=edge α) toegankelijk blijven. De vetgedrukte CP (=YP) is dus niet toegankelijk voor probe C.

Derivation by Phase over OS

Gelet op de geschetste organisatie van FL, is OS (object shift) een netelig onderwerp, dat echter wel licht kan werpen op de problematiek waar het in deze scriptie om gaat. De derivationale procedure is in de benadering van *Minimalist Inquiries* en *Derivation by Phase* 'blind' voor semantische en fonologische overwegingen: C_{HL} wordt slechts aangestuurd door formele features, niet door semantische of fonologische. In *Derivation by Phase* merkt Chomsky echter op dat OS een operatie is die met semantische effecten samenhangt en die slechts onder bepaalde fonologische omstandigheden mogelijk is. Het eerste werd al door anderen opgemerkt, onder meer door auteurs die in het eerste hoofdstuk zijn genoemd. Het tweede komt aan de orde in werk van Holmberg, dat Chomsky in *Derivation by Phase* bespreekt, voorafgaand aan zijn OS-theorie.

Formeel gesproken is OS een verplaatsing van het object vanuit het complement van V naar spec-v*. Deze move vindt plaats in het kader van een probe-goalrelatie tussen de v* en het object. De probe heeft oninterpreteerbare φ -features die matching vertonen met de interpreteerbare φ -features op de goal. De probe is actief vanwege het feit dat de φ -features oninterpreteerbaar zijn. De goal is actief door een oninterpreteerbaar casusfeature. Onder agree worden de φ -features op de probe gedeleerd en het casusfeature op de goal gevalueerd tot NOM. In het geval van OS heeft de probe ook een EPP-feature, ofwel: een trigger voor move van de goal naar de extra spec-positie van de probe. Het EPP-feature wordt eveneens gedeleerd onder agree.

Het verschil tussen OS-talen en niet-OS-talen is dus dat de eerste categorie een EPP-feature op v kan hebben en de tweede niet. Is het object eenmaal in spec-v terecht gekomen, dan leidt dit op LF tot een bepaalde interpretatie. Deze interpretatie is dus niet het motief voor OS. Dat zou backtracking veronderstellen: op semantisch niveau zou dan met terugwerkende kracht bepaald worden of shifting op formeel niveau al dan niet juist was. Iets dergelijks geldt voor de fonologische eigenschappen van een expressie. De bewering dat OS slechts onder bepaalde fonologische omstandigheden mogelijk is veronderstelt eveneens backtracking: het fonologische resultaat zou met terugwerkende kracht bepalen of de formele operatie al dan niet was toegestaan. Backtracking draagt uiteraard niet bij aan vermindering van de complexiteit, in tegendeel. Om die reden kan Chomsky zich niet vinden in Holmbergs Generalisatie, die door Chomsky als volgt wordt weergegeven.

Holmbergs Generalisatie volgens Chomsky

- i. OS is a phonological operation that satisfies condition (ii) and is driven by the semantic interpretation of the shifted object (new information, specificity/definiteness, focus, etc.; call the interpretive complex INT).
- ii. OS cannot apply across a phonologically visible category asymmetrically c-commanding the object position except adjuncts.

OS wordt hier aangemerkt als een operatie van de fonologische component, aangestuurd door een semantisch effect. In de huidige benadering van FL is dat problematisch. Een verplaatsingsoperatie die door een semantisch effect wordt aangestuurd veronderstelt, nogmaals, backtracking. Bovendien verwachten we van een operatie in de fonologische component geen semantische effecten. Niettemin, er is een semantisch effect en er zijn fonologische restricties volgens Chomsky. Zijn inzet is derhalve een theorie te formuleren die INT honoreert als resultaat van de configuratie en die ook de fonologische eigenschappen van die configuratie in de beschouwing betreft.

Wat het eerste betreft, hierover doet hij de aanname dat een triviale objectsketen twee interpretaties kan krijgen, namelijk INT', de interpretatie corresponderend met de basispositie, en de 'oppervlakte'-interpretatie INT. Bestaat de keten daarentegen uit twee elementen, dan krijgt het verplaatste object de interpretatieve kenmerken van INT, zoals in de regel hieronder is vastgelegd.

- b. The EPP position of v^* is assigned INT (Chomsky's regel (57) in DbPh).

Ten aanzien van de fonologische omstandigheden doet Chomsky de volgende stelling:

- c. At the phonological border of v^*P , XP is assigned INT'

Deze *fonologische border* is intussen niet gelijk aan de eerder genoemde *edge*. Het laatste is een configurationeel begrip; het betreft de spec-positie van H in de structuur hieronder.

[_{HP} spec [H YP]]

De fonologische border daarentegen heeft betrekking op elk element in HP dat niet ge-c-commandeerd wordt door enig ander element in HP dat fonologische features heeft. Wanneer dus het hoofd en zijn spec uit HP zijn verplaatst, dan bevindt YP zich op dat moment in de fonologische border van HP, maar niet in de fonologische edge van HP.

Tenslotte bespreekt Chomsky het optionele EPP-feature op v^* . Het is een formeel feature dat optioneel is: de aan- of afwezigheid ervan vertoont geen correlatie met de aan- of afwezigheid van andere formele features. In de benadering van Chomsky is het EPP-feature echter alleen toegestaan wanneer dit (op

LF) effect sorteert. Die stelling is vastgelegd in regel a. hieronder, die samen met de b- en de c-regel een theorie over OS vormt.

- a. v^* is assigned an EPP-feature only if that has an effect on outcome

Parameter c. is de eigenlijke +/-OS-parameter. Er is een categorie talen waarop c. van toepassing is en een categorie talen die geen boodschap heeft aan c. In de eerste categorie krijgt een object dat in de fonologische border staat dus altijd een interpretatie INT'. In de tweede categorie kan een object in de fonologische border zowel INT als INT' krijgen. In beide categorieën kan een object dat niet in de fonologische border staat zowel INT als INT' krijgen. Een object kan alleen in de fonologische border van v^*P staan wanneer de het fonologische materiaal uit de v^*P is verplaatst zijn. Parameter c. is dus in feite Chomsky's uitwerking van Holmbergs generalisatie.

Als het object in de fonologische border staat zal het in een taal waarop parameter c. van toepassing is altijd INT' krijgen. Als die interpretatie echter niet correspondeert met andere kenmerken van het object (definietheid bijvoorbeeld), dan crasht de derivatie wanneer het object in die positie blijft staan. De derivatie convergeert daarentegen wanneer het object in spec- v^* terecht zou komen, want in die positie krijgt het krachtens regel b. de interpretatie INT. De v^* moet in dat geval een EPP-feature hebben, wat echter alleen mogelijk is wanneer dit feature effect sorteert op LF, dit vanwege regel a. Dat effect is aanwezig wanneer de interpretatieve kenmerken die het object in spec- v^* krijgt daadwerkelijk verschillen van de interpretatieve kenmerken die het object in de basispositie krijgt. In dat geval wordt aan v^* (met terugwerkende kracht) een EPP-feature toegekend.

Betreft het een taal waarvoor c. niet geldt, dan kan het object zowel INT als INT' ontvangen, ongeacht of het in de fonologische border staat. OS levert in dat geval geen verschil op ten aanzien van de interpretatieve kenmerken van het object. Toekenning van een EPP-feature aan v^* is daarom uitgesloten. In dergelijke talen zal OS dus nooit voorkomen.

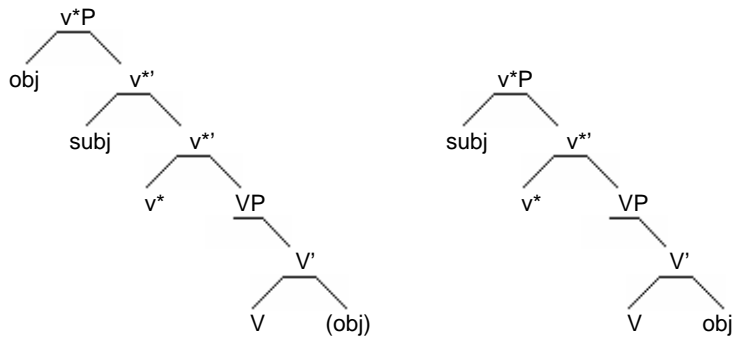
2.2

De derivatie

Hieronder wordt de derivatieve procedure uitgewerkt voor transitieve, intransitieve en onaccusatieve/passieve (expletief)constructies. Successief-cyclische verplaatsing kan in deze scriptie buiten beschouwing blijven. Chomsky's opmerkingen over defectieve probes zijn in het voorgaande dan ook niet uitputtend besproken. De notatie correspondeert overigens met *Derivation by Phase*.

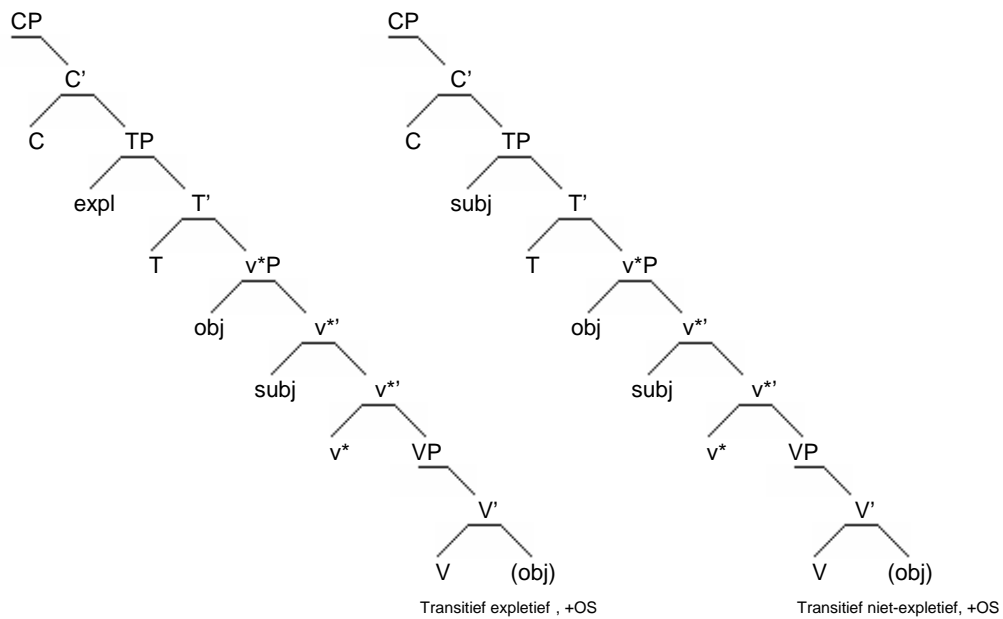
Transitieven.

Op basis van de eerste subarray formeert C_{HL} de v^*P -configuratie. Een uitwerking van de aannames hierover staat in de tweede alinea onder *Derivation by Phase over object shift*. Dit resulteert in de linkerstructuur hieronder. Wanneer $\underline{v}$ geen EPP-feature heeft, is de rechterstructuur het resultaat.

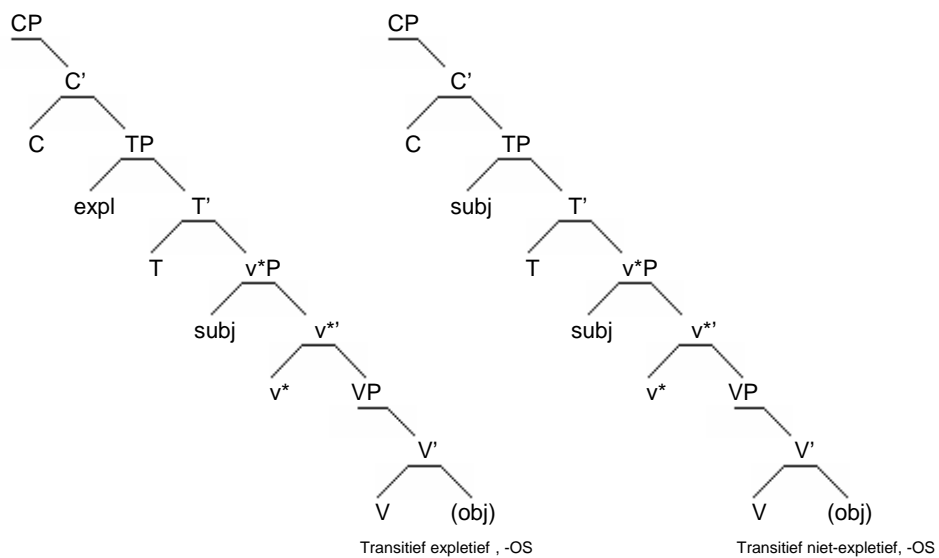

Vervolgens formeert C_{HL} op basis van de volgende subarray een CP-configuratie. T is actief door oninterpreteerbare ϕ -features. Probe T zoekt in zijn domein naar een actieve goal met interpreteerbare ϕ -features die matching vertonen met de probe. Het subject in spec- v^* is actief vanwege een oninterpreteerbaar casusfeature. Door agree worden de oninterpreteerbare ϕ -features op T gedeeld en het oninterpreteerbare casusfeature op het subject gevalueerd tot NOM. Het EPP-feature op T wordt gecheckt door remerger van het subject in spec-T, of door merger van een expletief indien dit aanwezig is in de subarray. In het laatste geval blijft het subject volgens de aannames van Chomsky achter in spec- v^* . Nu het casusfeature gevalueerd is, is het subject inert geworden. De mogelijkheid van een EPP-feature op C laten we hier buiten beschouwing.

Hieronder worden respectievelijk de expletieve en niet-expletieve transitiefconstructie weergegeven. Beide structuren zijn voortgebouwd op de linkerboomstructuur hierboven, waarin tijdens de vorming van de v^*P -phase OS heeft plaatsgevonden.

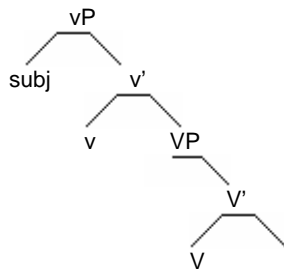
Hieronder worden respectievelijk de expletieve en niet-expletieve transitiefconstructie weergegeven. Beide structuren zijn voortgebouwd op de rechterboomstructuur hierboven, waarin het object in situ is gebleven.

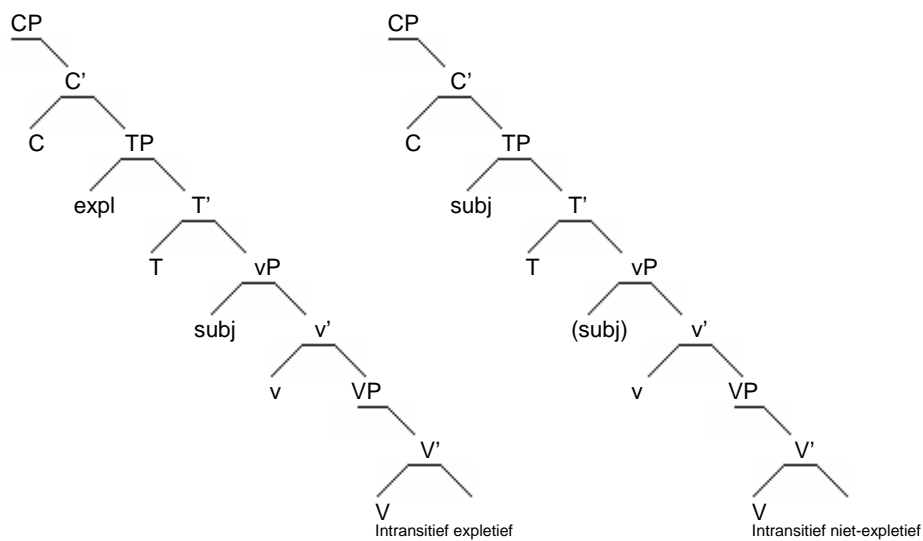
Intransitieven.

Op basis van de eerste subarray formeert C_{HL} de vP-configuratie. De v draagt geen oninterpreteerbare φ -features en geen EPP-feature. Het resultaat is de volgende structuur.

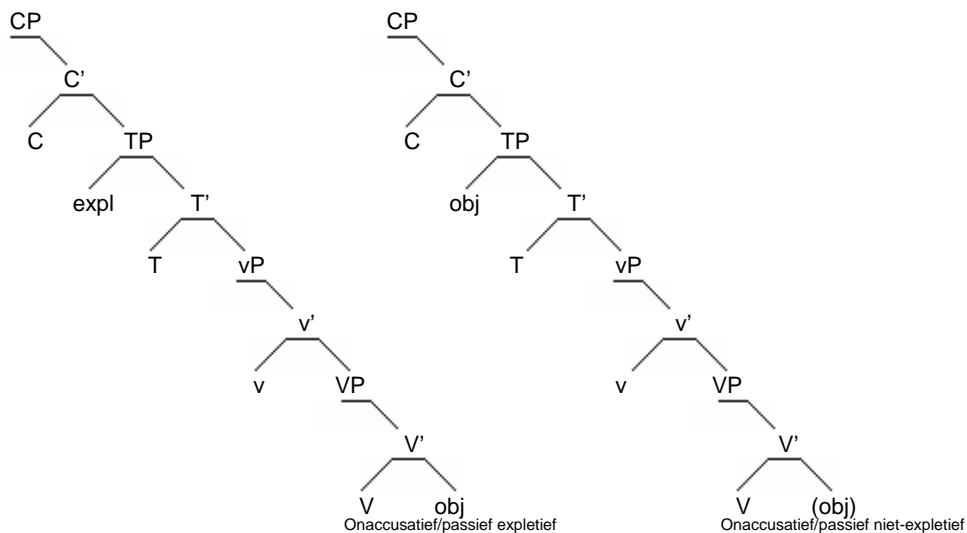
Vervolgens formeert C_{HL} op basis van de volgende subarray een CP-configuratie. Dit deel van de derivatie verloopt volkomen identiek aan de transitieve CP-derivatie. Dat resulteert in de volgende expletieve of niet-expletieve constructie.

Onaccusatieven/passieven.

C_{HL} formeert de CP-configuratie. De v draagt geen oninterpreteerbare ϕ -features en geen EPP-feature. T is actief door oninterpreteerbare ϕ -features. Probe T zoekt in zijn domein naar een actieve goal met interpreteerbare ϕ -features die matching vertonen met de probe. Het object is actief vanwege een oninterpreteerbaar casusfeature. Door agree worden de oninterpreteerbare ϕ -features op T gedeleerd en het oninterpreteerbare casusfeature op het object gevalueerd tot ACC. Het EPP-feature op T wordt gecheckt door remerger van het object in spec-T, of door merger van een expletief indien dit aanwezig is in de subarray. In het laatste geval blijft het object achter in het complement van V. Nu het casusfeature gevalueerd is, is het object inert geworden.

Hieronder respectievelijk het expletieve en het niet-expletieve resultaat.

Enkele kanttekeningen – algemeen

Hieronder wordt allereerst besproken wat er in het nieuwe framework over blijft van de oude bezwaren. In paragraaf 1.5 rezen er globaal twee bezwaren, namelijk: a) de vermenging van de verschillende componenten van FL, die behalve een innerlijk tegenstrijdige theorie ook een onjuiste empirische claim oplevert en b) het ontbreken van een adequate theorie over verplichte subjectraising.

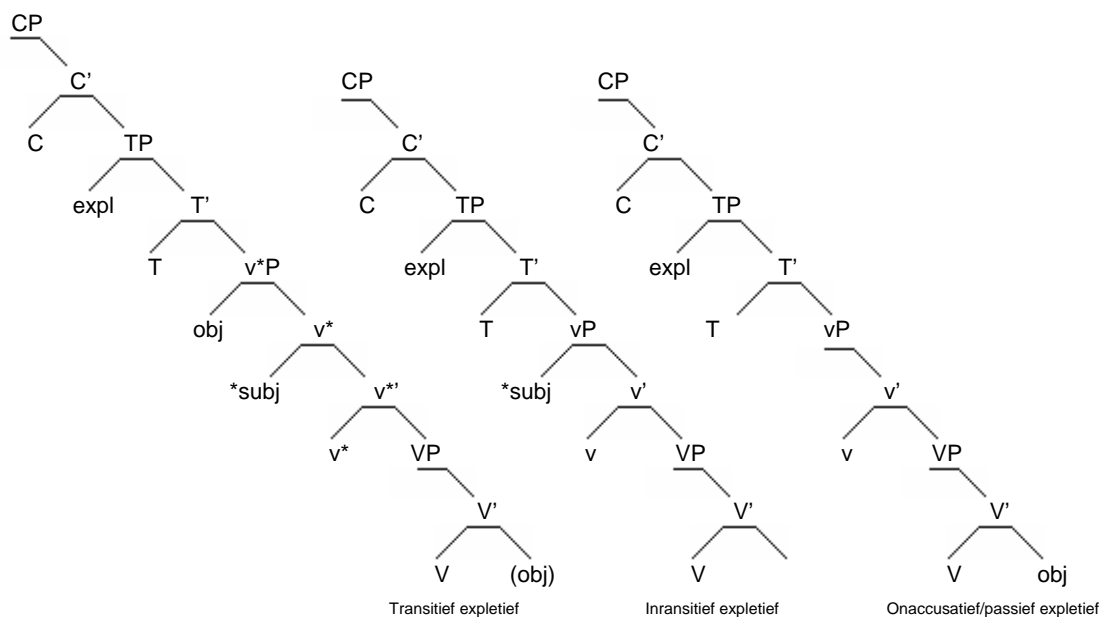
Ten aanzien van het eerste bezwaar werd in paragraaf 1.5 opgemerkt dat het object in het oude framework een interpretatie kon krijgen corresponderend met de OS-positie, zonder dat er evenwel sprake was van OS. Het semantische correlaat van OS stond theoretisch los van de daadwerkelijke (=overt) shifting. Nu valt checking in *Minimalist Inquiries* en *Derivation by Phase* echter niet langer samen met verplaatsing. Voorheen gold: checking=agree+move; in het huidige framework geldt: checking=agree en move is optioneel onder agree. Move is, gezien de OS-theorie, niet langer gelegitimeerd door (casus)checking maar door een effect op LF. Nu verplaatsing van argumenten los is komen te staan van (casus)checking, kan het innerlijk tegenstrijdige concept van coverte verplaatsing worden afgeschaft. Verplaatsing valt dus samen met overte verplaatsing. In deze situatie is de mogelijkheid uitgesloten dat het object een interpretatie INT krijgt terwijl het in situ is.

Dan het tweede bezwaar. De benaderingen uit het eerste hoofdstuk gingen er vanuit dat het subject in alle constructies waarin een subject aanwezig is uit de vP verplaatst. Onder die aanname kon er een theorie tot stand komen waarin het optreden van TEC en object shift parallel verloopt: beide kunnen voorkomen in talen met een beschikbare spec-T en beide zijn uitgesloten in talen zonder een beschikbare spec-T, dit laatste vanwege equidistantie. In het vorige hoofdstuk werd echter ook opgemerkt dat de aanname van verplichte subjectraising een theoretische onderbouwing nodig heeft. Is die onderbouwing er niet, dan zal het subject, juist in expletiefconstructies, in situ moeten blijven vanwege merge-over-move.

Chomsky lijkt er in *Minimalist Inquiries* zelfs vanuit te gaan dat het subject in situ kan blijven als er een expletief aanwezig is. T heeft in zijn theorie een verplicht EPP-feature (overigens mijns inziens even stipulatief als voorheen het sterke N-feature op T) dat door verplaatsing van het subject gecheckt wordt als er geen

expletief aanwezig is en dat door merger van het expletief gecheckt wordt als er wel een expletief aanwezig is. Chomsky treedt dus niet in het spoor van Bobaljik&Jonas (1996), die evidentie aanleverden voor de aanname dat het subject in alle expletieve en niet-expletieve constructies vanuit de basispositie naar spec-T verplaatst.

Chomsky heeft dus ook niets te melden over de moeilijkheid die deze aanname met zich mee bracht, namelijk dat de trigger voor argumentraising geen EPP-feature zonder meer kan zijn. Want in dat geval blijft het subject in situ als het om (in)transitieve expletiefconstructies gaat. Hieronder nogmaals de expletiefconstructies overeenkomstig de voorspellingen van Chomsky.

De eerste twee structuren corresponderen niet met de evidentie van Bobaljik en Jonas. Een oplossing zou kunnen zijn dat het EPP-feature op T alleen door een argument gecheckt kan worden waarmee T een probe-goalrelatie heeft en dus niet door merger van een expletief. Het probleem is dan echter dat het interne argument van onaccusatieve/passieve expletiefconstructies genoopt is naar spec-T te verplaatsen, wat ook niet correspondeert met de feiten.

Samenvattend: a) is opgelost, b) is onveranderd.

Behalve de vraag wat er over blijft van de oude bezwaren in het nieuwe framework kan de vraag gesteld worden wat er in het nieuwe framework over blijft van de samenhang tussen TECs, OS en verb raising die in het oude framework gelegd werd. De samenhang bestond hierin dat deze drie verschijnselen zich als cluster gedragen: er is een categorie talen waarin ze alle drie tenminste mogelijk zijn en er is een categorie talen waarin ze geen van drieën mogelijk zijn.

Het technische verband tussen OS en verb raising was in de besproken benaderingen equidistantie. In *Derivation by Phase* merkt Chomsky echter op dat deze notie afgeschaft kan worden. Equidistantie lijkt weliswaar een mogelijke oplossing bij een probleem dat Chomsky met betrekking tot OS noemt, namelijk dat het

object door OS boven het subject in spec- $\bar{v}$ terecht komt (zie de transitieve boomstructuren hierboven). Na OS vindt er dan *agree* plaats tussen probe T en het subject in de lagere spec- v^* en het subject gaat naar spec-T. Het is echter de vraag is waarom probe T blijkbaar voorbij mag gaan aan het hoger gelegen object. Een mogelijk antwoord is dat het subject en het object, beide in de edge van v^*P , equidistant zijn ten opzichte van T. Het object is bovendien inactief na *agreement* met de v^* , zodat het subject de enige beschikbare constituent is.

Het probleem met deze redenering is echter dat inactieve constituenten wel degelijk een interventie-effect kunnen opleveren. De oplossing die Chomsky vervolgens geeft bestaat hierin dat dit effect alleen optreedt wanneer het tussenliggende element fonologische inhoud heeft. Dat is echter niet het geval wanneer OS een vervolg krijgt: de fonologische operatie *Dislocation* (DISL). Het verschil tussen OS-talen en niet-OS-talen is nu dat het object in de laatste categorie na OS verplichte DISL vertoont. Weliswaar treedt DISL pas op na *agree* tussen T en het subject, maar de fonologische kenmerken van de tussenliggende positie worden pas op het niveau van de sterke CP-phase geëvalueerd. Van *backtracking* of *countercyclicity* is dus geen sprake.

Chomsky formuleert vervolgens regel (46)⁸.

Regel (46)

The phonological edge of HP is accessible to probe P

In structuur (47) wordt nu matching tussen probe P en spec verhinderd door XP, en wel krachtens de *Minimal Link Condition* (MLC), maar slechts voor zover XP fonologische inhoud heeft.

Structuur (47)

[_{ZP} ... P ... [_{HP} XP [spec [H YP]]]]

Nu equidistantie heeft afgedaan, valt het technische verband tussen OS en verb raising weg. Het verband dat er in de benadering van Chomsky wel is bestaat hierin dat het object alleen shifting kan vertonen wanneer het in de fonologische border staat en daarvoor is verb raising noodzakelijk, althans wanneer we er vanuit gaan dat de V in alle talen vooraf gaat aan het object. Dat laatste is het geval wanneer de V aan de v^* adjungeert, waardoor de V altijd c-command krijgt over het object, ongeacht of er sprake is van verb raising. Overigens meldt Chomsky niets over de techniek van verb raising, al is mijn indruk dat hij deze operatie als een fonologische beschouwt.

Het technische verband tussen TEC en OS werd voorheen gelegd door een al dan niet beschikbare spec-T. In een framework zonder Agr-projecties bestaat een dergelijk verband echter niet meer. Er is in de OS-theorie zelfs een spanning tussen beide te zien, waarover meer onder het volgende kopje.

---

⁸ De nummering van (46) en (47) is overgenomen uit *Derivation by Phase*.

Samenvattend: een verband tussen OS en verb raising is er nog steeds, zij het in een andere vorm; een verband tussen OS en TECs is er niet meer.

Enkele kanttekeningen –OS-theorie

Een samenvatting van de OS-theorie in *Derivation by Phase* kan als volgt luiden:

- Alleen onder bepaalde fonologische omstandigheden heeft OS effect op LF.
- Als OS effect op LF zou opleveren, kan een optioneel EPP-feature aan v^* worden toegekend.
- Indien aanwezig triggert het EPP-feature OS.

Op deze manier honoreert Chomsky twee dingen, namelijk de generalisatie van Holmberg en het semantische effect van OS. Het eerste betekent in de uitwerking van Chomsky dat OS alleen mogelijk is wanneer het object in de fonologische border staat. Punt ii. van *Holmbergs Generalisatie volgens Chomsky*, zie boven, meldt dat *OS cannot apply across a phonologically visible category asymmetrically c-commanding the object position except adjuncts*. Ik ga er vanuit dat de v^*P hierbij voor Chomsky de grens is. Dus wanneer het object binnen de v^*P , zonder adjuncten, het hoogstgelegen element met fonologische features is, dan staat het object in de fonologische border.

Zouden de adjuncten wel meegeteld worden, dan zouden (83) en (85) hieronder geacht worden onwelgevormd te zijn. De negatie en het adverbium zouden dan aangemerkt worden als fonologisch materiaal binnen de v^*P dat het object c-commandeert, in welk geval er geen sprake van OS kan zijn.

(82) *De man geloofde niet de politie.*

(83) *De man geloofde de politie niet.*

(84) *De man geloofde altijd de politie.*

(85) *De man geloofde de politie altijd.*

In het schema hieronder valt het adjunct ('adj') dus buiten de fonologische border. Alle elementen met fonologische inhoud die binnen de vetgedrukte v^*P staan en c-command hebben over 'obj' scheiden het object daarentegen van de fonologische border.

[_{TP} ... [_{v^*P} adj [_{v^*P} subj V- v^* [_{v_P} t_V obj]]]]

Er zijn buiten de eventuele adjuncten twee elementen die het object mogelijk scheiden van de fonologische border, namelijk de V (geadjungeerd aan v^*) en het subject in spec- v^* . Met andere woorden: zonder verb raising en subjectraising is OS uitgesloten. Het eerste was al bekend uit voorgaande theorievorming en keert hier in een andere vorm terug. Het tweede is opmerkelijk. Chomsky gaat blijkbaar uit van een verplichte subjectraising, althans in OS-constructies. In het voorgaande is echter opgemerkt dat Chomsky er vanuit

lijkt te gaan dat het subject van (in)transitieve expletiefconstructies in spec- v* blijft, aangezien het expletief het EPP-feature op T al checkt. Dat levert wel de voorspelling op dat OS uitgesloten is in (in)transitieve expletiefconstructies. Die voorspelling correspondeert echter niet met de feiten.

Een tweede bezwaar geldt Chomsky's opmerking dat er een clash kan ontstaan tussen morfologische kenmerken van het object en de interpretatie die het object krijgt afhankelijk van de configurationele positie. Een object met definiete morfologie verdraagt zich bijvoorbeeld niet met INT', de interpretatie die het object in de basispositie krijgt. Wanneer dus een definiet object in de fonologische border staat (en wanneer het een taal betreft die parameter c 'aan' heeft staan), kan de derivatie alleen overleven wanneer het object shifting vertoont. Uit de bovenstaande Nederlandse zinnen blijkt echter dat het definiete object zowel in basispositie als in object-shiftpositie kan staan.

Omgekeerd zal een indefiniet object zich dan ook niet verdragen met INT, de interpretatie die het in de EPP-positie van v* krijgt. Wanneer een indefiniet object dus in de fonologische border staat (en ...), kan de derivatie alleen overleven wanneer het object in situ blijft. Uit de onderstaande Nederlandse zinnen blijkt echter dat het indefiniete object zowel in basispositie als in object-shiftpositie kan staan.

(86) *Hij sloeg niet een politieman.*

(87) *Hij sloeg een politieman niet.*

(88) *Hij sloeg altijd een politieman.*

(89) *Hij sloeg een politieman altijd.*

De interpretatie van het object is in Chomsky's theorie uitsluitend het resultaat van een configurationele positie, niet mede van morfologische eigenschappen. Vervolgens moeten die morfologische eigenschappen wèl congrueren met de interpretatie. Zodoende ontstaat er een één-op-éénrelatie tussen definietheid en configurationele positie. De Nederlandse feiten geven mijns inziens echter aanleiding tot de veronderstelling dat de interpretatie van het object van twee dingen afhangt: de configurationele positie en de morfologische kenmerken met betrekking tot definietheid. De genoemde zinnen laten mijns inziens het volgende zien: is het object definiet, dan wordt de interpretatie specifiek; is er sprake van OS, dan wordt de interpretatie eveneens specifiek; is er van beide sprake, dan wordt de interpretatie ook specifiek; is er van geen van beide sprake, dan wordt de interpretatie inspecifiek.

Resumerende opmerkingen

In dit hoofdstuk kwam naar voren dat de evidente samenhang tussen OS, TECs en verb raising in het oude framework theoretisch onderbouwd kon worden op een manier die in het nieuwe kader niet meer van toepassing is. Wel bieden ook de aannames van Chomsky in het nieuwe framework een onderbouwing voor de samenhang tussen OS en verb raising. Dit geldt niet voor de samenhang tussen OS en TECs; op dit punt lijken aannames in *Derivation by Phase* zelfs strijdig te zijn met eerdere aannames in *Minimalist Inquiries*. De moeilijkheid is namelijk dat het subject in TECs in situ blijft, terwijl het om OS mogelijk te maken de v*P uit moet. Opnieuw blijkt dus subjectraising in expletiefconstructies, waarvoor Bobaljik&Jonas (1996) de evidentie hebben aangeleverd, cruciaal te zijn.

Naast de samenhang tussen OS, TECs en verb raising bestaat er ook een samenhang tussen shifting van het object en de interpretatieve kenmerken van het object. Deze samenhang is een integraal onderdeel van Chomsky's OS-theorie: OS wordt gelegitimeerd door het effect op LF; niet door agreement, zoals voorheen. Dit aspect is eigen aan de benadering van FL in *Minimalist Inquiries* en *Derivation by Phase*; operaties van C_{HL} zijn slechts gelegitimeerd voor zover ze effect sorteren op de interfaces. Gegeven dit uitgangspunt, rijst de gedachte dat subjectraising een soortgelijk verband houdt met specificity-effect OS. Deze gedachte wordt in het volgende hoofdstuk besproken. In het algemeen gesproken is de relatie tussen (de interpretatie van) het subject en (van) het eventuele expletief een kwestie waar een theorie over TECs mee te rekenen heeft, zie ook het *definiteness effect*. Ook hierover meer in het volgende hoofdstuk.

Hoofdstuk 3

3.0

Dit hoofdstuk bevat een aanzet tot een eigen benadering. Het uitgangspunt hierbij is de evidentie die in het eerste hoofdstuk naar voren kwam. Bij het formuleren van aannames kan men mijns inziens echter niet om andere feiten heen, namelijk feiten met betrekking tot *definiteness* en *specificity*. Het Minimalistische Programma, zoals uiteen gezet in het vorige hoofdstuk, vormt het theoretische kader. De eerste paragraaf hieronder bevat een recapitulatie van de problematiek en een aantal aannames. In de tweede paragraaf worden de aannames uitgewerkt. De derde paragraaf is een samenvatting van de scriptie en bevat enkele slotopmerkingen.

3.1

TECs, OS en verb raising: evidentie

Bij de voorstellen in dit hoofdstuk, die een aanzet willen vormen tot een theorie over de problematiek rond TEC-talen en niet-TEC-talen, is de parallelle tussen TECs, OS en verb raising het uitgangspunt. De evidentie uit het eerste hoofdstuk laat zien dat TEC-talen TECs en OS toestaan en dat verb raising er verplicht is; in niet-TEC-talen daarentegen zijn ze alle drie uitgesloten.

De empirische correlatie tussen TECs en OS werd volgens Bobaljik en Jonas onder meer vastgesteld door Bures (1992). Hieronder wil ik steeds het Nederlands en het IJslands nemen als exemplarisch voor TEC-talen en het Engels voor niet-TEC-talen. Evidentie uit Nederlands, IJslands en andere talen waaruit blijkt dat deze talen OS toestaan is in het eerste hoofdstuk gegeven bij de bespreking van Bobaljik&Jonas (1996). Hieronder wordt IJslandse en Nederlandse evidentie van OS herhaald:

(1) Jólasveinninn borðaði [_{AgroP} hattinn_i [_{VP} ekki ξ]] (IJslands)
de *Christmas troll* at de hoed niet

(2) ...dat er veel mensen dat boek_i [_{VP} gisteren ξ gekocht] hebben. (Nederlands)

In talen als het Engels, het Deens, het Noors en het Zweeds leidt OS tot een onwelgevormd resultaat. Engelse evidentie van Bobaljik&Jonas (1996), waaruit blijkt dat OS zonder meer niet mogelijk is volgt hieronder:

(90) * The troll my hat ate (Engels)
De troll mijn hoed ad

In deze zin is OS zichtbaar door de positie van het werkwoord *ate*. Verb raising heeft hier niet plaatsgevonden. Dat brengt ons bij het verband tussen OS en verb raising. Zoals gezegd houdt de generalisatie van Holmberg (1986, 1999) in dat de mogelijkheid van OS afhangt van verb raising. Een TEC-taal als het IJslands vertoont verb raising, waar een niet-TEC-taal als het Engels dit niet doet. Hieronder wederom een herhaling van evidentie, nu van Bobaljik&Thráinsson (1998):

(45) Af hverju [_{IP} Helgi hefði [_{VP} oft lesið þessa bók]]. (IJslands)
 ... waarom Helgi had vaak gelezen dit boek

(38) * I eat often cuttlefish. (Engels)
 ik eeť vaak *cuttlefish*

Om terug te komen op de correlatie tussen OS en TECs, hieronder volgt relevante IJslandse, Nederlandse en Engelse evidentie uit Bobaljik&Jonas (1996) over de mogelijkheid van TECs.

(8) Það hafa margir jólasveinar borðað búaing. (IJslands)
 er hebben veel *Christmas trolls* gegeten pudding

(10) Er heeft iemand een appel gegeten. (Nederlands)

(3) * There has someone eaten an apple. (Engels)
 er heeft iemand gegeten een appel

Samenvattend, een combinatie van Bures' generalisatie over de correlatie tussen TECs en OS en de generalisatie van Holmberg levert de conclusie op dat TEC-talen drie dingen gemeen hebben: verplichte verb raising, de mogelijkheid van OS en de mogelijkheid van TECs; talen zonder verb raising staan OS en TECs niet toe.

TECs, OS en verb raising: aannames

In het eerste hoofdstuk kwamen drie benaderingen aan de orde die deze parallelle theoretisch onderbouwen. Ze gingen echter steeds mank op het punt van subjectraising. In het tweede hoofdstuk werd getoond in hoeverre deze parallelle theoretisch wordt onderbouwd in het framework van *Minimalist Inquiries* en *Derivation by Phase*. Hierbij kwam naar voren dat *Derivation by Phase* wel een technisch verband legt tussen OS en verb raising, maar niet tussen TECs en verb raising.

Het verband tussen OS en verb raising bestaat volgens Chomsky in een PF-regel die OS uitsluit wanneer het object door fonologisch materiaal gescheiden wordt van de fonologische border (*v**P zonder adjuncten). Als we uitgaan van verplichte subjectraising, hang het van de V af of het object in de fonologische border

staat of niet. Op deze manier wordt Holmberg's Generalisatie verantwoord, volgens welke de mogelijkheid van OS afhangt van verb raising.

Intussen ontbreekt het echter ook bij Chomsky aan een adequate theorie over subjectraising. In feite suggereert *Minimalist Inquiries* dat het subject in situ blijft als er in spec-T een expletief aanwezig is. Het expletief checkt daar het EPP-feature op T. Wat verb raising betreft, de v verplaatst wel naar T, wellicht door een V2-operatie van fonologische aard, maar deze operatie is geen voorwaarde voor de mogelijkheid van TECs. TECs worden dus geacht ook zonder verb raising mogelijk te zijn, wat echter niet correspondeert met de evidentie uit hoofdstuk 1.

Het meest fundamentele verschil tussen TEC-talen en niet-TEC-talen bestaat mijns inziens in verb raising, dat is: de adjunctie van v, basisgegenereerd in de vP, aan T, waardoor een complexe T ontstaat: $[v, T]_T$. Het feit dat TEC-talen OS en TECs toestaan vloeit dus voort uit het feit dat ze verb raising vertonen; het feit dat niet-TEC-talen geen OS en TECs toestaan vloeit voort uit het ontbreken van verb raising. Waarin bestaat nu deze theoretische samenhang?

Wat het verband tussen verb raising en OS betreft, Chomsky doet hierover zoals gezegd een voorstel in *Derivation by Phase*. Het voorstel houdt in dat de derivatie alleen convergeert wanneer het object op syntactisch niveau geen fonologisch inhoudelijke V gepasseerd is; is dat wel gebeurt, dan convergeert de derivatie niet op PF. Niets belet ons dit voorstel over te nemen.

Wat de TECs betreft, mijns inziens kan het verschil tussen TEC-talen en niet-TEC in het huidige framework niet bestaan in een al dan niet beschikbare configurationele (spec-)positie; wel in een syntactische relatie die al dan niet gelegd kan worden, afhankelijk van verb raising. Mijn voorstel houdt in dat een expletief semantisch gezien niet op zichzelf kan staan en daarom op syntactisch niveau gekoppeld moet zijn aan een argument. Overigens ga ik er vanuit dat het expletief alleen in spec-T kan staan en dat het subject na raising eveneens in spec-T staat, onder het expletief. De koppeling tussen argument en expletief betekent 'concreet' dat het expletief geïntegreerd wordt in de betreffende argumentsketen. In TECs betreft dit uiteraard het subject. Blijkbaar is de integratie echter alleen interpreteerbaar wanneer v geadjungeerd is aan T. De gedachte die dan rijst is dat het subject klaarblijkelijk in een bepaalde relatie tot de v moet staan om de integratie van een expletief in de subjectsketen met goed gevolg te kunnen uitvoeren. Iets concreter: om de één of andere reden moet het subject zich in spec-v verbinden voor de koppeling met een expletief. Uitgaande van verplichte subjectraising is dit alleen het geval wanneer de v aan T adjugeert.

Laten we hierover de volgende aannames formuleren:

Aanname 1

Een expletief is alleen interpreteerbaar op LF wanneer het op syntactisch niveau is geïntegreerd in de dichtstbijzijnde⁹ argumentsketen.

---

⁹ Een theoretische uitwerking van 'dichtstbijzijnd' valt buiten het bestek van deze scriptie. De term wordt gemakshalve gebruikt om aan te duiden dat het subject, indien beschikbaar, eerst in aanmerking komt voor ketenvorming met het expletief; is er echter geen subject, dan komt het object in aanmerking.

Aanname 2

Integratie van een expletief in een subjectsketen leidt alleen tot een LF-interpreteerbaar resultaat wanneer het subject zich in de spec-positie van v bevindt.

Deze aannames doen natuurlijk ook uitspraken over intransitieve en onaccusatieve/passieve expletiefconstructies. Wat de intransitieve betreft, ook hier gaat de koppeling tussen het expletief en het subject. Hier is dus hetzelfde van toepassing als bij de transitieve expletiefconstructies. Wat de onaccusatieve en passieve expletiefconstructies betreft, hier gaat de koppeling tussen het expletief en het argument in comp-V. Het is een fenomeen dat deze koppeling alleen is toegestaan wanneer dit interne argument in situ blijft. Bobaljik&Jonas (1996) illustreren dit met een existentiële en een onaccusatieve expletiefconstructie, respectievelijk hieronder weergegeven:

(91) There were [_{VP} three trolls in my garden]. (Engels)
er waren drie trollen in mijn tuin

(92) There arrived [_{VP} three trolls promptly at noon]. “
er arriveerden drie trollen ‘klokslag twaalf’

Blijkbaar moet een argument waaraan een expletief gekoppeld is in interne positie staan wanneer het een intern argument betreft en in externe positie wanneer het een extern argument betreft. Een argument mag dus niet tussen v en T in staan wanneer er een expletief in de keten wordt geïntegreerd. v en T vormen blijkbaar een complex waar het externe argument boven moet staan en waar het interne argument onder moet staan. De tweede aanname hierboven kan dus als volgt worden hergeformuleerd:

Aanname 2 herzien

Integratie van een expletief in een argumentsketen leidt alleen tot een LF-interpreteerbaar resultaat wanneer het argument, indien extern, in spec-v en spec-T staat en, indien intern, in comp-v en comp-T staat.

Door deze aanname zijn transitieve en intransitieve expletiefconstructies alleen toegestaan in talen met verb raising. Onaccusatieve/passieve expletiefconstructies zijn in zowel TEC-talen als niet-TEC-talen mogelijk.

Subjectraising: evidentie

Aanname 2 heeft ook een belangrijke implicatie ten aanzien van subjectraising. Cruciaal in Bobaljik&Jonas (1996) is de generalisatie dat subjectraising zowel in TEC-talen als in niet-TEC-talen (voor zover het Germaanse talen betreft) plaatsvindt. Hieronder een herhaling van IJslandse evidentie, waaruit blijkt dat het

subject de vP uit moet, uitgaande van de aanname dat *alveg* een VP-adjunct is, in tegenstelling tot *sennilega*, dat als TP-adjunct wordt aangemerkt.

(15) Það luku sennilega einhverjir stúdentar alveg [_{VP} verkefninu]. (IJslands)
er voltooiden waarschijnlijk enkele studenten volledig de opdracht

(16) *Það luku sennilega alveg einhverjir stúdentar [_{VP} verkefninu]. “
er voltooiden waarschijnlijk volledig enkele studenten de opdracht

Nederlandse en IJslandse evidentie van het feit dat het subject niet na het object kan volgen als er sprake is van OS.

(17) Það lauk einhver_i verkefninu_i [_{VP} t_i alveg t_j]. (IJslands)
er voltooide iemand de opdracht volledig

(18) *Það lauk verkefninu_i [_{VP} (alveg) einhver t_j]. “
er voltooide de opdracht volledig iemand

(21) ...dat er veel mensen dat boek [_{VP} gisteren [_{VP} gekocht hebben]]. (Nederlands)

(22) *...dat er dat boek [_{VP} veel mensen gekocht hebben]. “

Engelse evidentie geven Bobaljik&Jonas helaas niet, maar Bobaljik&Thráninsson geven wel Noorse evidentie waaruit blijkt dat TECs niet mogelijk zijn met het subject in VP-interne positie en evenmin met het subject in VP-externe positie. Bobaljik&Thráninsson rekenen het Noors tot dezelfde categorie als het Engels.

(56) Det har vore en katt i kjøkenet. (Noors)
er is geweest een kat in de keuken

(57) *Det har en katt vore i kjøkenet. “
er is een kat geweest in de keuken

Subjectraising: aannames

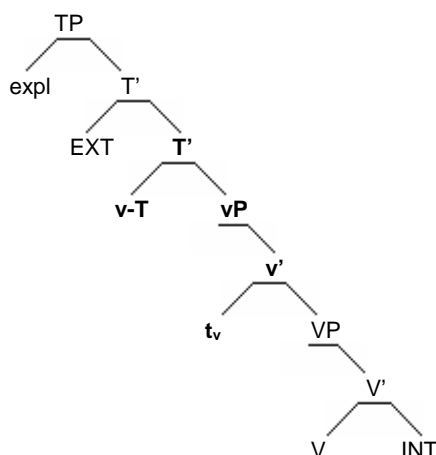
Subjectraising is empirisch evident maar theoretisch lastig. Zonder theoretische noodzaak is subjectraising in expletiefconstructies theoretisch uitgesloten vanwege merge-over-move. Zonder noodzaak voor subjectraising valt echter het theoretische verschil tussen TEC-talen en niet-TEC-talen weg.

De oplossing voor subjectraising kon niet zonder meer bestaan in de aan- of afwezigheid van een verplicht feature op T, want dan gaat het in expletiefconstructies mis. Ofwel het feature op T wordt door het expletief gecheckt en het subject blijft nog steeds in situ. Ofwel het feature op T wordt wel door het subject gecheckt

– omdat het expletief dit om één of andere reden niet kan doen – en verplaatst daarvoor naar spec-T; maar dan moet het object in onaccusatieve/passieve expletiefconstructies eveneens naar spec-T verplaatsen, wat echter niet correspondeert met de evidentie.

Een andere mogelijkheid is wellicht een feature op het subject dat zich *spec-head* niet verdraagt met een feature op de v, zodat het subject de vP uit moet. In zo'n benadering is het subject namelijk ook in expletiefconstructies genoopt naar spec-T te verplaatsen, nu niet vanwege een EPP-feature op T, maar omdat de derivatie zonder subjectraising crasht. Zo komen expletief en subject beide in spec-T terecht. Intussen valt nu wel het verschil tussen TEC-talen niet-TEC-talen weg, want nu zijn (in)transitieve expletiefconstructies in beide categorieën talen toegestaan. De oplossing moet zijn dat het subject in niet-TEC-talen weliswaar de vP uit moet, maar dat raising ook een crash tot gevolg heeft. Met andere woorden: v wil het subject niet in zijn spec hebben en T evenmin, het laatste in tegenstelling tot TEC-talen. We zien dit idee terug in de Noorse data van Bobaljik&Thráinsson hierboven. Gegeven de voorgaande aannames moet verb raising hierbij de sleutel zijn. Dus: zonder verb raising leidt subjectraising tot een crash; met verb raising gaat het goed. Gegeven de voorgaande aannames wordt de uitwerking hiervan echter lastig. Want als v het subject niet in zijn spec wil hebben, dan zijn het juist de TEC-talen (=verb-raisingtalen) waarin subjectraising tot een crash leidt. Want daar staat het subject na subjectraising nog altijd in spec-v.

Het lijkt er dus eerder op dat het subject van transitieve en intransitieve expletiefconstructies vooral wel in spec-v moet staan, gegeven de aanname dat TEC-talen gekenmerkt worden door verb raising. Het subject moet ook in spec-T staan, blijkens de evidentie uit hoofdstuk 1. Dit is precies wat aanname 2 al verwoordde. Door v-T-raising kan aan beide eisen voldaan worden: door subjectraising staat het subject in spec-T en door verb raising staat het subject in spec-v. We kunnen mijns inziens dus vaststellen dat v en T een complex vormen dat niet onderbroken kan worden door argumenten die geketend zijn aan een expletief. Ter illustratie de volgende figuur, waarin het v-T-complex vetgedrukt is.

Nu blijft aanname 2 betrekkelijk stipulatief. Mooier zou zijn wanneer subjectraising een soortgelijk verband zou hebben met specificiteit als OS heeft. Duidelijk is echter dat een theorie hierover niet analoog kan verlopen aan de OS-theorie. Zou dat wel het geval zijn, dan zou dat het volgende betekenen: subjectraising wordt gelegitimeerd door effect op LF; als subjectraising dat effect heeft, is er aanleiding om op syntactisch

niveau optioneel een EPP-feature aan T toe te kennen; als dit EPP-feature eenmaal aanwezig is op T, dan is subjectraising het gevolg; raising leidt dan tot een specifieke interpretatie van het subject.

Nu heeft raising volgens de hierboven geformuleerde aannames effect op de interpretatie wanneer het subject de spec-v-grens oversteekt. Het laatste hangt af van verb raising. In TEC-talen, die gekenmerkt worden door v-T-raising, staat het subject zowel vóór als na subjectraising in spec-v. Een specificiteitseffect kan dus theoretisch niet optreden. Dat zou dan weer betekenen dat subjectraising in TEC-talen niet gelegitimeerd is. In niet-TEC-talen is er geen sprake van v-T-raising. Het subject staat dus vóór subjectraising wel in spec-v en na subjectraising niet meer. In dat geval is er dus wel een interpretatie-effect, zij het in omgekeerde zin: het subject krijgt na raising een inspecifieke interpretatie. In niet-TEC-talen is subjectraising dus wel gelegitimeerd.

Toch wordt subjectraising ook uitgesloten wanneer er LF-legitimatie bestaat, want het blijft een optionele operatie, geen verplichte. Optionele subjectraising is echter niet bestand tegen merge-over-move. Het subject blijft dus theoretisch in situ. (In expletiefconstructies althans. In niet-expletiefconstructies gaat het subject gewoon vanwege het EPP-feature op T naar spec-T, zoals het object mogelijk naar spec-v* gaat vanwege het optionele EPP-feature op v*.)

Er moet dus een onafhankelijke reden zijn voor het feit dat derivaties zonder subjectraising oninterpreteerbaar zijn, evenals expletieve derivaties in niet-TEC-talen met subjectraising. Een aanname hieromtrent die minder stipulatief is dat aanname 2 is stof voor verdergaand onderzoek.

Definiteness: evidentie.

Tot zover verantwoord de aannames de parallellie tussen TECs, OS en verb raising. Ze laten echter nog teveel toe. Wat uitgesloten moet worden is de mogelijkheid dat het subject van een expletiefconstructie definitief is. Sinds Milsark (1974) staat het fenomeen dat hier aan de orde is te boek als de *Definiteness Restriction*. Het subject, dat is: de constituent die met de persoonsvorm congrueert, kan niet definitief zijn. Hieronder volgt enige IJslandse, Nederlandse en Engelse evidentie. De IJslandse bevat een TEC (93, 94) en een passieve expletiefconstructie (95, 96), ontleend aan Maling (1987). De Nederlandse bevat een intransitieve expletiefconstructie (97, 98), een passieve expletiefconstructie (99, 100), een onaccusatieve expletiefconstructie (101, 102) en een TEC (103, 104). De Engelse evidentie bevat existentiële constructies (105, 106) en een passieve expletiefconstructie (107), ontleend aan Milsark (1974).

(93) Það hefur einhver étið hákarlinn. (IJslands)
er heeft iemand gegeten de haai

(94) *Það hefur Baldurétið hákarlinn. "
er heeft Baldurgegeten de haai

(95) Það hefur einhverjum verið hjálpað í prófinu. "
er heeft iemand geworden geholpen met het examen

- (96) * Það hefur Jóni verið hjálpað í prófinu. “
er heeft Jóni geworden geholpen met het examen
- (97) Er loopt een man in de tuin. (Nederlands)
(98) * Er loopt de man in de tuin. “
- (99) Er wordt een jongen geroepen. “
(100) * Er wordt die jongen geroepen. “
- (101) Er valt een vaas uit het raam. “
(102) * Er valt de vaas uit het raam. “
- (103) Er heeft iemand een flat gebouwd. “
(104) * Er heeft deze aannemer een flat gebouwd. “
- (105) There is a duck on my desk. (Engels)
er is een eend op mijn bureau
- (106) * There is the duck on my desk. “
er is de eend op mijn bureau
- (107) * There were the men toasted. “
er werden de mannen getoast-op

Definiteness: aannames.

In het verlengde van de voorgaande aannames ligt het voor de hand dat een aanname over het definitief effect iets meldt over de integratie van het expletief in de argumentsketen. Blijkbaar is een subjectsketen waarin een expletief is geïntegreerd niet interpreteerbaar wanneer het subject definitief is, is de gedachte. Een aanname hieromtrent zou kunnen inhouden dat alleen het hoogste element van een argumentsketen definitief mag zijn. Een keten van het type $\langle \alpha, \beta, \gamma \rangle_{[+definitief]}$ kan dus alleen overleven wanneer alleen α de kenmerken heeft die met $[+definitief]$ corresponderen, terwijl β en γ deze kenmerken niet hebben. Bevat de keten nu een expletief als hoogste element in de keten, dan kan er naast het (definiete) expletief geen subject dat ook definitief is. Een aanname hieromtrent zou als volgt kunnen luiden:

Aanname 3

Een argumentsketen, die als [+definiert] is gespecificeerd, is alleen welgevormd wanneer alleen het hoogste element de kenmerken draagt die daarmee corresponderen.

Specificity

Nu gaat het in de analyse van Milsark en navolgers niet over constituenten met definierte morfologie op zichzelf, maar om '(universeel) gekwantificeerde NP's', een categorie waarvan de definierte NP's deel uitmaken. In het Nederlands zijn NP's met een determinator als *de* of *het*, of met een adjectief als *alle*, *beide*, *iedere* of *elke* gekwantificeerde NP's. Ook eigennamen en pronomina behoren tot de gekwantificeerde NP's. De analyse luidt dat deze gekwantificeerde NP's niet in het domein van een existentiële kwantor kunnen staan, zoals in expletiefconstructies het geval is. Het definiert-effect is dus een uiting van een semantisch gegeven. Ketens met zowel een expletief als een definierte constituent zijn dus uitgesloten omdat ze niet interpreteerbaar zijn.

Nu kunnen indefiniete NP's 'specifiek' of 'inspecifiek' zijn. Ten aanzien van indefiniete objecten heeft men vastgesteld dat deze semantisch ambigu kunnen zijn. De Nederlandse zin hieronder laat dit zien voor het object.

(108) ...dat Jan een docent uitlachte. (Nederlands)

Twee interpretaties zijn hier mogelijk:

- i. Er is sprake van uitlachen door Jan, dat overigens betrekking heeft op een (willekeurige) docent.
- ii. Er is een specifieke docent, voor wie overigens geldt dat hij door Jan wordt uitgelachen.

De analyse die Milsark hierover heeft houdt in dat de eerste interpretatie van toepassing is wanneer het object binnen de VP blijft. De tweede interpretatie is het gevolg van verplaatsing van het object uit de VP. Volgens de versie van Kerstens (1975), die evidentie hieromtrent voor het Nederlands aanlevert, wordt *een* buiten de VP als kwantor aangemerkt, terwijl dat niet geldt voor *een* binnen de VP.

Zin (108) verliest zijn ambiguïteit zodra men een adverbium als *altijd* toevoegt. Zin (109) moet worden geïnterpreteerd als: altijd wanneer Jan iemand uitlachte, betrof het een (willekeurige) docent; interpretatie i. is hier dus van toepassing. In zin (110) daarentegen refereert het object aan één specifieke docent, voor wie geldt dat Jan hem altijd uitlachte: interpretatie ii.

(109) ...dat Jan altijd een docent uitlachte.

(110) ...dat Jan een docent altijd uitlachte.

De interpretatie van het object in (109) beschouwen we als 'inspecifiek' en de interpretatie van het object in (110) als 'specifiek'. Beide interpretaties zijn bij indefiniete objecten dus mogelijk, althans in OS-talen. Definiete NP's daarentegen kunnen alleen als specifiek geïnterpreteerd worden, ongeacht hun syntactische positie. En, zoals inmiddels bekend, indefinieten zijn weer niet ambigu wanneer ze aan een expletief gekoppeld zijn. In dat geval kan de interpretatie van het argument, op zichzelf genomen, alleen inspecifiek zijn. Het argument van een expletiefconstructie kan om die reden dus ook nooit definitief zijn. Dat brengt ons dan bij een herformulering van aanname 3. De aanname hield in dat argumentketens met een expletief geen definitief argument konden bevatten. Aan de basis daarvan ligt echter dat een argument niet specifiek kan zijn in een expletiefcontext. Aanname 3 hierboven zou dus moeten inhouden dat ketenvorming uitgesloten wordt wanneer een keten meer dan één specifiek element bevat.

Aanname 3 herzien

In een argumentsketen die als [+specifiek] wordt gespecificeerd kan alleen het hoogste element specifiek geïnterpreteerd worden.

Dat ketens met meer dan één definitief element uitgesloten zijn, volgt nog altijd uit aanname 3. Want definitieve morfologie heeft noodzakelijk een specifieke interpretatie tot gevolg. Expletiefconstructies met een definitief argument zijn dus gewoon niet interpreteerbaar omdat ze niet voldoen aan aanname 3.

Nu worden subjecten en objecten in de bovenstaande aanname steeds samengenomen als argumentsketen. Een consequentie hiervan is dat specificiteit niet het gevolg kan zijn van verplaatsing zonder meer. In dat geval zou het subject altijd specifiek moeten zijn, aangezien subjectraising verplicht is. Overigens niet in expletiefconstructies, want daar gaat de specifieke interpretatie volgens aanname 3 naar het hoogste element van de keten, dat is het expletief, dat ook als om morfologische redenen specifiek wordt. In niet-expletiefconstructies daarentegen zou het subject altijd specifiek moeten zijn.

Als de volgende intuïtie juist is, is dit echter geen juiste voorspelling. Het Engels lijkt de mogelijkheid te hebben dat een indefiniet argument in subjectpositie inspecifiek geïnterpreteerd kan worden. Het Nederlands kent deze mogelijkheid niet. Het indefiniete argument in subjectpositie moet in het Nederlands specifiek geïnterpreteerd worden, of generiek. In de onderstaande zinnen zou het Engelse subject mogelijk een inspecifieke interpretatie krijgen. De inspecifieke interpretatie houdt dan in: er is sprake van een slaapactiviteit en overigens is hierbij een willekeurige man betrokken die deze activiteit de hele dag ontplooit. Het Nederlands kent deze interpretatie niet. De interpretatie moet daar zijn: er is een specifieke man, voor wie geldt dat hij de hele dag slaapt; of: mannen hebben de eigenschap dat ze de hele dag slapen.

(111) A man is walking in the street.

(112) Een man loopt op straat.

Dit onderscheid, indien van toepassing, kan eenvoudig volgen uit het verb-raisingverschil tussen het Engels en het Nederlands, wanneer we spec-v aanmerken als het gebied waaraan LF (om de één of andere reden) een specifieke interpretatie verbindt. Aangezien het Nederlands verb raising heeft, zal het subject ook na raising in spec-v staan, waar het dus een specifieke interpretatie krijgt. Het Engels daarentegen vertoont geen verb raising; het subject komt dus na de verplichte raising buiten spec-v te staan en krijgt daar een inspecifieke interpretatie. Dit resulteert in een aanname die als volgt kan worden geformuleerd:

Aanname 4

Wanneer het hoofd van een argumentsketen in spec-v staat, wordt de keten als [+specifiek] gespecificeerd.

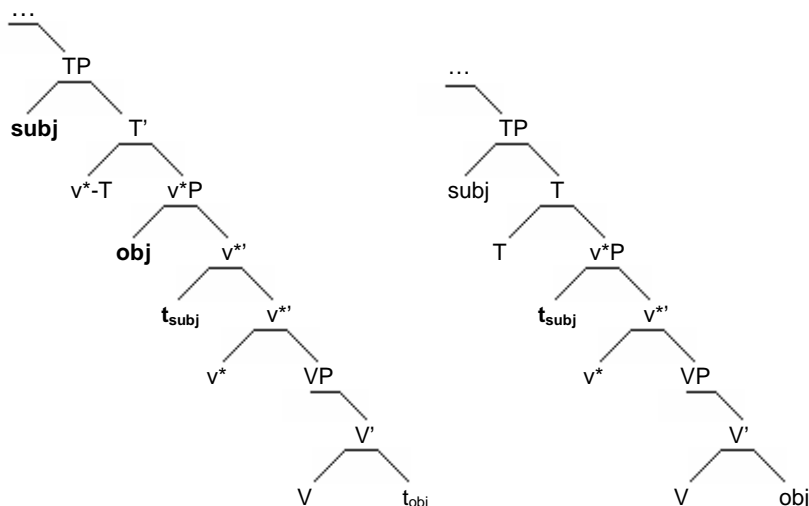
Nu voorziet deze aanname weer niet voorziet in de specifieke interpretatie van het object als gevolg van OS. Hiervoor is nodig dat niet alleen de spec-positie van v tot het gebied behoort waarin LF een specifiek-specificatie verbindt, maar ook de spec-positie van t_v . Spec-v breidt als het ware uit. Aanname 4 kan als volgt worden hergeformuleerd:

Aanname 4 herzien

Wanneer het hoofd van een argumentsketen in de spec-positie van v of t_v staat, wordt de keten als [+specifiek] gespecificeerd.

Het effect van deze aanname wordt hieronder schematisch weergegeven. De vetgedrukte categorieën krijgen een specifieke interpretatie. In de linkerboomstructuur is v^* aan T geadjungeerd. Hierdoor staat het subject in spec- v^* . Nu het hoofd van de subjectsketen in spec-v staat wordt deze als [+specifiek] gespecificeerd. Krachtens aanname 3 krijgt het subject als hoofd van de keten een specifieke interpretatie. Overigens krijgt ook het object in de linkerboomstructuur een specifieke interpretatie, nu het hoofd van de objectsketen door OS in spec- v^* is beland.

In de rechterboomstructuur is er van v^* -T-adjunctie geen sprake. Het hoofd van de subjectsketen staat hierdoor buiten spec- v^* . Het subject wordt daardoor als inspecifiek geïnterpreteerd. Overigens is OS in deze structuur niet mogelijk, aangezien het geen verb-raisingtaal betreft.

Specificity in argumentketens

De genoemde aannames leveren een aantal mogelijkheden op ten aanzien van argumentketens. Deze zijn hieronder schematisch weergegeven. De vetgedrukte categorieën worden voorspeld een specifieke interpretatie te krijgen. We gaan uit van indefiniete subjecten en objecten.

(TEC-talen)

- i. (**expl**, subj, *t_{subj}*) in: transitieve en intransitieve expletiefconstructies
- ii. (**subj**, *t_{subj}*) in: transitieve en intransitieve niet-expletiefconstructies

- iii. (**expl**, obj) in: onaccusatieve expletiefconstructies
- iv a. (**obj**, *t_{obj}*) in: onaccusatieve niet-expletiefconstructies
- b. of in: transitieve constructies met object shift
- v. (obj) in: transitieve constructies zonder object shift

Toelichting i. t/m iv.

- i. Een expletief mag hier worden geïntegreerd in de subjectsketen, want het subject staat in verbraisingtalen binnen in spec-v. Het expletief is dan het hoofd van de keten. Dit hoofd is defieniet en wordt dus specifiek. De overige elementen van de keten worden krachtens aanname 3 inspecifiek.
- ii. Is er geen expletief aanwezig, dan vormt het subject het hoofd van de keten. Het hoofd van deze keten staat in spec-v. De subjectsketen wordt als [+specifiek] gespecificeerd en het subject krijgt als hoofd van de keten de specifieke interpretatie krachtens aanname 3.
- iii. Gaat het om een onaccusatieve derivatie, dan kan een eventueel expletief worden geïntegreerd in de objectsketen. Het object moet in het complement van de v zijn, vanwege aanname 2. Shifting/raising van het object is dus uitgesloten bij expletiefconstructies.

- iv. a. Is er in een onaccusatieve constructies geen expletief aanwezig, dan gaat het object naar spec-T. Het object is dan het hoofd van de keten en wordt dus specifiek omdat het in spec-v staat.
- b. In transitieve constructies is OS optioneel. Het hoofd van het object komt dan in de spec van t_v terecht. De objectsketen wordt dan als [+specifiek] gespecificeerd, en het object krijgt als hoofd van de keten een specifieke interpretatie.
- v. Blijft het object daarentegen in situ, dan is het nog steeds het hoofd van de keten maar staat het niet in de spec van v of t_v . De keten wordt dus niet als [+specifiek] gespecificeerd en het object blijft inspecifiek.

(niet-TEC-talen)

- vi. (subj, t_{subj}) in: transitieve en intransitieve niet-expletiefconstructies
- vii. (**expl**, obj) in: onaccusatieve expletiefconstructies
- viii. (obj, t_{obj}) in: onaccusatieve niet-expletiefconstructies
- ix. (obj) in: transitieve (niet-expletief)constructies zonder object shift

Toelichting vi. t/m viii.

- vi. Het subject is hier het hoofd van de subjectsketen maar staat niet in spec-v. De subjectsketen wordt als [-specifiek] gespecificeerd en het subject wordt dus inspecifiek.
- vii. De objectsketen staat in z'n geheel in comp-v en een eventueel expletief kan daarom in de objectsketen worden geïntegreerd. Het expletief is dan meteen het hoofd van de objectsketen. Het staat echter niet in spec-v en zou dus inspecifiek worden, ware het niet dat het een definitief ding is en daarom toch specifiek wordt.
- viii. Is er geen expletief aanwezig, dan gaat het object naar spec-T. Het object is nu het hoofd van de objectsketen, maar staat niet in spec-v en wordt dus inspecifiek.
- ix. In transitieve constructies, die in niet-TEC-talen alleen niet-expletief kunnen zijn, blijft het object altijd in situ. Het object is dan het hoofd van de keten maar staat niet in de spec van v of t_v en wordt dus inspecifiek.

N.B.

Het is uitgesloten dat een expletief geïntegreerd wordt in een keten met een definitief argument. Definitieve morfologie leidt immers tot een specifieke interpretatie. Dat zou argumentsketens opleveren waarin twee elementen specifiek worden, te weten het expletief en het argument; zie onder. Dit wordt echter uitgesloten door aanname 5.

- x. * (**expl**, **subj**, t_{subj}) in: transitieve en intransitieve expletiefconstructies

xi. * (expl, obj) in: onaccusatieve expletiefconstructies

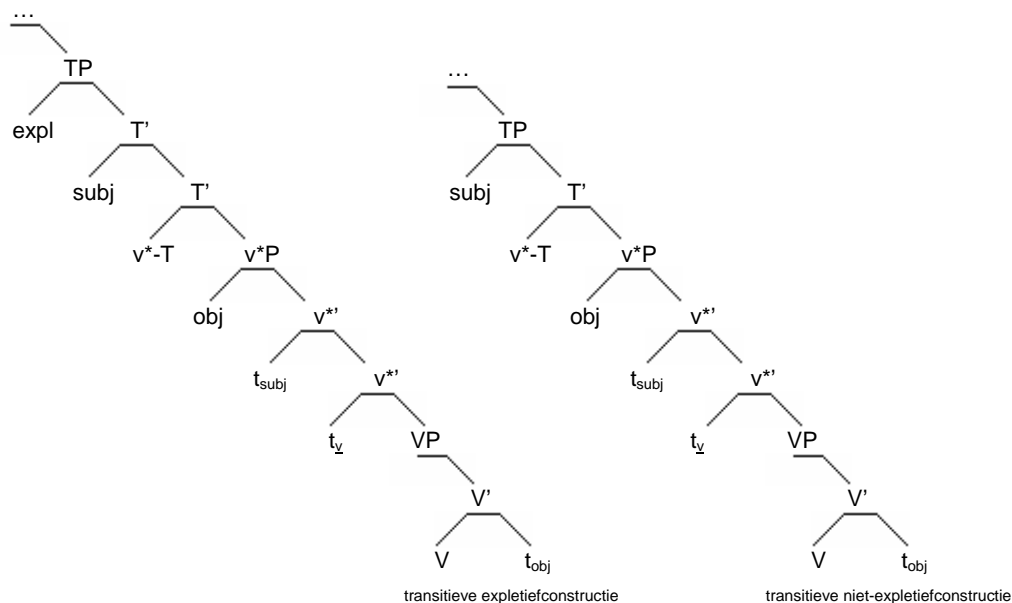
3.2

Uitwerking aannames

Hieronder volgt een uitwerking van de bovenstaande aannames voor transitieve, intransitieve en onaccusatieve/passieve constructies; expletief en niet-expletief; voor TEC-talen en niet-TEC-talen. Alle aannames worden systematisch in de beschouwing betrokken. We zullen uitgaan van indefiniete argumenten. Hoewel subjectraising theoretisch lastig blijft, gaan we er vanuit dat subjectraising overall verplicht is.

TEC-talen

De transitieven. Ter ondersteuning de onderstaande structuren.

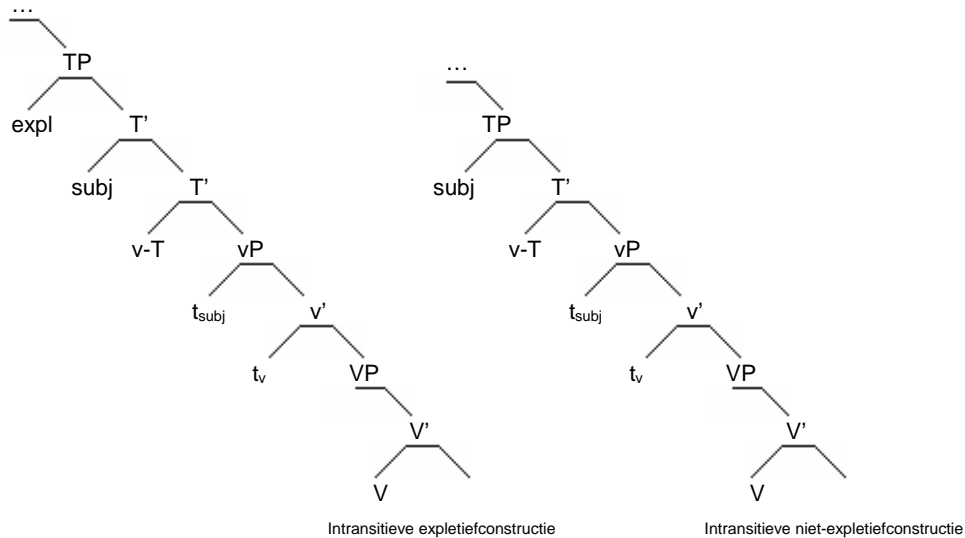
In TEC-talen komen naast niet-expletieve ook expletieve transitiefconstructies voor. TEC-talen voldoen namelijk aan aanname 1, volgens welke het expletief moet worden geïntegreerd in de subjectsketen. Dat is volgens aanname 2 mogelijk nu het subject in spec-v* en tevens in spec-T staat.

Ook OS is mogelijk, nu v* is geadjungeerd aan T. Dit volgt uit Chomsky's voorstel hieromtrent.

De subjectsketen wordt krachtens aanname 4 als [+specifiek] gespecificeerd. Wanneer de subjectsketen een expletief als hoofd heeft, dan krijgt dit element krachtens aanname 3 een specifieke interpretatie en krijgt het subject een inspecifieke interpretatie. Krijgt het subject ook een specifieke interpretatie door definitieid, dan voldoet de subjectsketen niet aan aanname 3 en crasht de derivatie. Wanneer de subjectsketen geen expletief heeft en het subject dus het hoofd van de keten is, dan krijgt het subject een specifieke interpretatie.

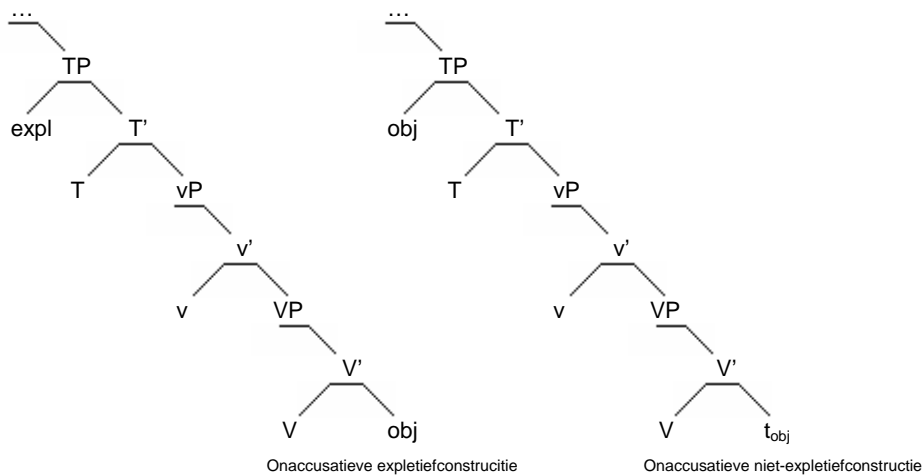
De objectsketen wordt krachtens aanname 4 als [+specifiek] gespecificeerd als het hoofd van de objectsketen door shifting in de spec-positie van t_v terecht komt. Krachtens aanname 3 krijgt het object een specifieke interpretatie. Blijft het object in situ, dan staat het hoofd van de objectsketen niet in het gebied waaraan LF volgens aanname 4 een [-specifiek]-specificatie verbindt. Het object krijgt dan een inspecifieke interpretatie.

De intransitieven. Ter ondersteuning de volgende structuren.

Voor de intransitieven is hetzelfde van toepassing als voor de transitieven. Ze komen in TEC-talen met en zonder expletief voor. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan als er een expletief aanwezig is zijn dezelfde. Intransitieve constructies bevatten uiteraard geen object, dus is het gedeelte over object shift niet van toepassing.

De onaccusatieven/passieven. Ter ondersteuning de volgende structuren.

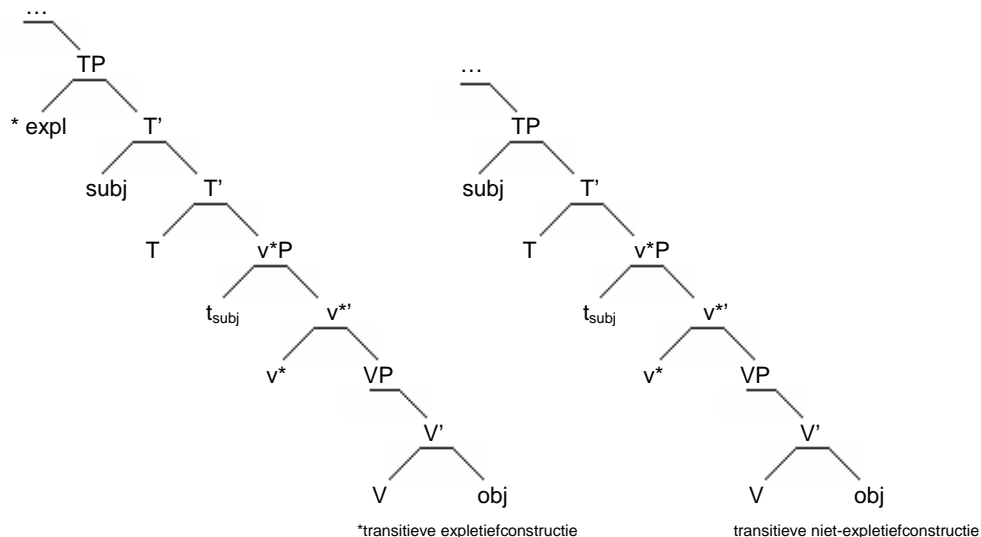
In TEC-talen komen naast niet-expletieve ook expletieve onaccusatief/passiefconstructies voor. TEC-talen voldoen namelijk aan aanname 1, volgens welke het expletief moet worden geïntegreerd in de objectsketen. Dat is volgens aanname 2 mogelijk nu het object in comp-v en comp-T staat.

OS is niet mogelijk, aangezien onaccusatieve/passieve v geen EPP-feature heeft.

In alle onaccusatief-/passiefconstructies wordt de objectsketen krachtens aanname 4 als [+specifiek] gespecificeerd, nu het hoofd van de keten in de spec-positie van v terecht komt. In expletiefconstructies krijgt het expletief vanwege aanname 3 de specifieke interpretatie en het object een inspecifieke interpretatie. In niet-expletiefconstructies krijgt het object als hoofd van de keten de specifieke interpretatie.

Niet-TEC-talen

De transitieven. Ter ondersteuning de volgende structuren.

In niet-TEC-talen is alleen de niet-expletieve transitiefconstructie mogelijk. Niet-TEC-talen voldoen niet aan de voorwaarden waaronder aanname 1 kan worden voldaan. Het subject staat niet in de spec-positie van v* of t_{v*}, zoals aanname 2 vraagt.

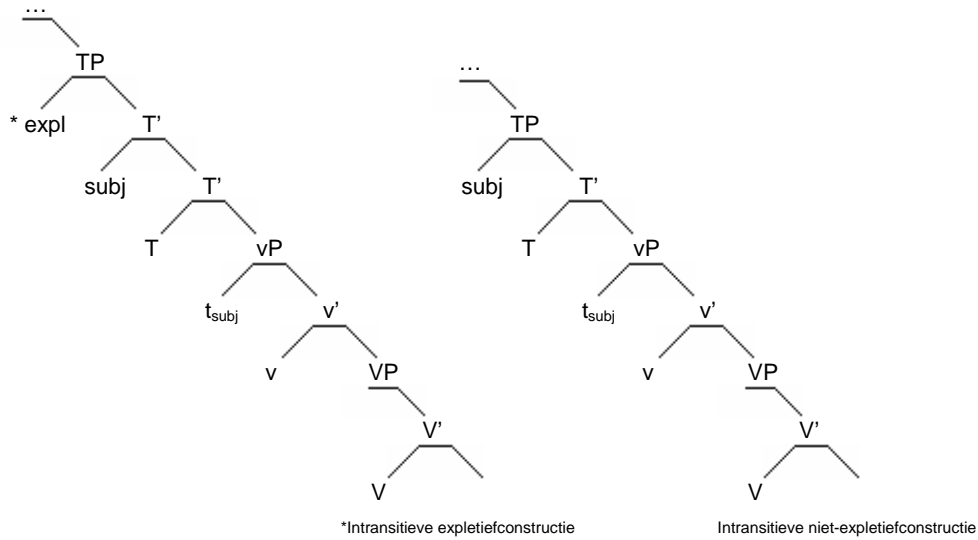
OS is niet mogelijk, nu v* niet is geadjungeerd aan T. Dit volgt uit Chomsky's voorstel hieromtrent.

De objectsketen wordt krachtens aanname 4 als [-specifiek] gespecificeerd nu het hoofd van de objectsketen niet in de spec-positie van v* of t_{v*} terecht komt. Het object krijgt dus een inspecifieke interpretatie.

De subjectsketen wordt vanwege aanname 4 als [-specifiek] gespecificeerd. Het hoofd van de subjectsketen staat niet in de spec-positie van v* of t_{v*}. Wanneer de subjectsketen een expletief als hoofd heeft, dan krijgt dit element een specifieke interpretatie wegens definiete morfologie. Krijgt het subject ook een specifieke interpretatie door definitetheid, dan voldoet de subjectsketen niet aan aanname 3 en

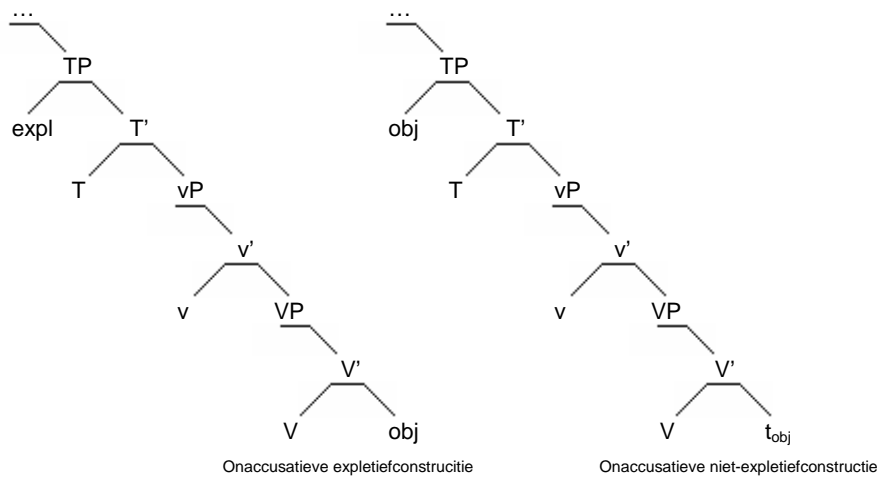
crasht de derivatie. Wanneer de subjectsketen geen expletief heeft, dan krijgt het subject een inspecifieke interpretatie.

De intransitieven. Ter ondersteuning de volgende structuren.

Voor de intransitieven is hetzelfde van toepassing als voor de transitieven. Ze komen in niet-TEC-talen alleen zonder expletief voor. Het expletief is om dezelfde redenen uitgesloten als bij transitieven. Intransitieve constructies bevatten uiteraard geen object, dus kan een bespreking van OS worden weggelaten.

De onaccusatieven/passieven. Ter ondersteuning de volgende structuren.

Ook in niet-TEC-talen komen naast niet-expletieve ook expletieve onaccusatief/passiefconstructies voor. Hier is hetzelfde betoog van toepassing als bij TEC-talen.

3.3

Concluderende opmerkingen

In de eerste paragraaf van dit hoofdstuk is de problematiek van deze scriptie samengevat. In de loop van dit hoofdstuk is een aanzet gegeven tot een theoretische benadering van de problematiek. Een samenvatting hiervan kan als volgt luiden. Verb raising bepaalt het onderscheid tussen TEC-talen en niet-TEC-talen. Deze operatie opent de weg voor OS en TEC. Daarnaast bewerkt de operatie een uitbreiding van het configurationele gebied dat voor LF aanleiding is tot een specifieke interpretatie van de argumenten die zich in dit gebied bevinden. Door deze uitbreiding leidt subjectraising in niet-expletiefconstructies tot een specifieke interpretatie van het subject. Overigens leidt OS in alle talen, en dan in transitieve constructies, tot een specifieke interpretatie van het object. Tenslotte is het effect van de aannames met betrekking tot ketenvorming dat het expletief, indien aanwezig, een specifieke interpretatie krijgt en het argument een inspecifieke. Verder kwam naar voren dat het TEC-/niet-TEC-onderscheid circelt rond de raising van het subject. Zonder subjectraising zou het hele onderscheid theoretisch niet bestaan. Anderzijds blijft het lastig om subjectraising theoretisch te onderbouwen op een manier die enig inzicht geeft.

Laatste opmerkingen

Ten aanzien van OS zijn er moeilijkheden waarin deze scriptie zich niet heeft gemengd. OS werd in het voorgaande beschouwd als een verplaatsing van het object vanuit comp-V naar spec- v^* . Dit kan echter niet het hele verhaal zijn, want dan zou het effect van OS niet zichtbaar zijn in derivaties waarin het $V-v^*$ -complex naar T verplaatst. Het object neemt in dat geval na shifting geen andere positie in ten opzichte van de V dan ervoor. Volgens de traditionele analyse, waarin OS de linker v^*P -grens oversteekt, zou het object na shifting wél een andere positie innemen ten opzichte van v^*P -adjuncten zoals adverbia en negatie. In de huidige analyse is dit echter niet het geval. OS moet daarom een vervolg krijgen, bijvoorbeeld in de vorm van een fonologische dislocatieoperatie DISL, zoals Chomsky het noemt.

Dan is het vervolgens wel de vraag waar het object terecht komt. Er bestaan in het huidige framework immers geen argumentposities meer tussen v^*P en TP (spec-Agr_o bijvoorbeeld). Verder is een taal als het Nederlands zeer vrij waar het de volgorde betreft van object, negatie en adverbia: bijna alles lijkt mogelijk. Hieronder een kleine illustratie.

Hij riep...

(113) ...*mij gelukkig vaak niet.*

(114) ...*mij gelukkig niet vaak.*

(115) ...*gelukkig mij niet vaak.*

(116) ...*gelukkig mij vaak niet.*

(117) ...*vaak gelukkig mij niet*

(118) ...*vaak gelukkig niet mij.*

(119) ...*vaak mij gelukkig niet.*

Los van alle semantische effecten is het de vraag welke positie al deze elementen hebben en ook of er een basisvolgorde is waarvan andere volgordes door verplaatsingsoperaties afgeleid zijn, waardoor de hoeveelheid v*P-structuur groot wordt.

Een tweede punt dat in deze scriptie niet aan de orde kwam, is het gedragsverschil tussen lexicale en pronominale objecten. In deze scriptie ging het om volledige NP's. Pronomina kunnen echter vaak op plaatsen staan waar andere NP's niet kunnen staan. Hieronder wederom een aantal Nederlandse voorbeelden.

(120) Er vertrouwt hem gewoonlijk iemand niet.

(121) Er vertrouwt hem iemand gewoonlijk niet.

(122) * Er vertrouwt de man gewoonlijk iemand niet.

(123) * Er vertrouwt de man iemand gewoonlijk niet.

Bijlage I

Deze bijlage bevat de data-nummers die in deze scriptie gebruikt zijn (de omhaakte cijfers), de nummers die de data in de geraadpleegde literatuur hadden (de niet-omhaakte cijfers) en een afkorting (hieronder toegelicht) van het artikel waaruit de data afkomstig zijn.

BJ = Bobaljik&Jonas (1996)

BT = Bobaljik&Thráinsson (1998)

KZ = Koster&Zwart (2000)

MA = Maling (1987)

MI = Milsark (1974)

nr = nr in:

(1)	8b/11a	BJ	(23)	26	BJ
(2)	11b	BJ	(24)	29a	BJ
(3)	15a	BJ	(25)	29a	BJ
(4)	15b	BJ	(26)	29b	BJ
(5)	15c	BJ	(27)	29b	BJ
(6)	15d	BJ	(28)	31a	BJ
(7)	15e	BJ	(29)	31b	BJ
(8)	16a	BJ	(30)	31c	BJ
(9)	16b	BJ	(31)	32a	BJ
(10)	16c	BJ	(32)	32b	BJ
(11)	16d	BJ	(33)	32c	BJ
(12)	16e	BJ	(34)	33a	BJ
(13)	16f	BJ	(35)	33b	BJ
(14)	20	BJ	(36)	33c	BJ
(15)	21a	BJ	(37)	9a	BT
(16)	21b	BJ	(38)	9b	BT
(17)	22a	BJ	(39)	11a	BT
(18)	22b	BJ	(40)	11b	BT
(19)	23a	BJ	(41)	18a	BT
(20)	23b	BJ	(42)	18b	BT
(21)	24	BJ	(43)	19a	BT
(22)	25	BJ	(44)	19b	BT

(45)	13a	BT	(69)	2a	KZ
(46)	13b	BT	(70)	2b	KZ
(47)	13c	BT	(71)	3a	KZ
(48)	18a	BT	(72)	3b	KZ
(49)	18b	BT	(73)	14a	KZ
(50)	19a	BT	(74)	14b	KZ
(51)	19b	BT	(75)	18a	KZ
(52)	20a	BT	(76)	18b	KZ
(53)	20b	BT	(77)	18c	KZ
(54)	21a	BT	(78)	25a	KZ
(55)	21b	BT	(79)	25b	KZ
(56)	22a	BT	(80)	26	KZ
(57)	22b	BT	(81)	27	KZ
(58)	23a	BT	(90)	8	BJ
(59)	23b	BT	(91)	39a	BJ
(60)	24a	BT	(92)	39b	BJ
(61)	24b	BT	(93)	43a	MA
(62)	25a	BT	(94)	43b	MA
(63)	25b	BT	(95)	40a	MA
(64)	26a	BT	(96)	40b	MA
(65)	26b	BT	(105)	12c	MI
(66)	1a	KZ	(106)	12d	MI
(67)	5	KZ	(107)	84b	MI
(68)	1b	KZ			

Referenties

- Bobaljik, J.; Jonas, D.: *Subject Positions and the Roles of TP*, in: Linguistic Inquiry 27, pag. 195-236, Cambridge MA, 1996.
- Bobaljik, J.; Thráinsson, H.: *Two Heads aren't always better than One*, in: Syntax 1, pag. 37-71, Oxford, 1998.
- Chomsky, N.: *The Minimalist Program*, Cambridge MA, 1995.
- Chomsky, N.: *Minimalist Inquiries*, MIT Occasional Papers in Linguistics 15, Cambridge MA, 1998.
- Chomsky, N.: *Derivation by Phase*, MIT Occasional Papers in Linguistics 18, Cambridge MA 1999.
- Holmberg, A.: *Remarks on Holmberg's Generalization*, in: Studia Linguistica 53, pag. 1-39, Oxford, 1999.
- Kerstens, J.: *Over Afgeleide Structuur en de Interpretatie van zinnen*, Utrecht, 1975.
- Koster, J; Zwart, J.: *Transitive Expletive Constructions and the Object Shift Parameter*, in: Linguistics in the Netherlands, pag. 159-170, Amsterdam, 2000.
- Maling, J.: *Existential sentences in Swedish and Icelandic: Reference to Thematic Roles*, Working Papers in Scandinavian Syntax 28, 1987.
- Milsark, G.: *Existential Sentences in English*, Cambridge MA, 1974.